

SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI

Domnului Mihnea Ioan MOTOC
Ambasador Extraordinar și plenipotențiar, Reprezentant Permanent al
României pe lângă Uniunea Europeană
Reprezentanța Permanentă a României pe lângă Uniunea Europeană

Stimate domnule Ambasador,

Vă transmitem alăturat Hotărâre de Guvern pentru aprobarea Strategiei Guvernului României de Incluziune a cetățenilor români aparținând minorității romilor pentru perioada 2012-2020, adoptată în ședința Guvernului din 14.12.2011, cu rugămintea de a o înainta Comisiei Europene, așa cum a fost solicitat prin Infograma nr.11116/5 decembrie 2011.

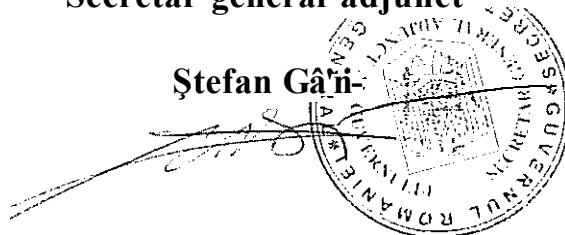
Precizăm că textul Strategiei este în curs de traducere, urmând a o transmite și în limba engleză în cel mai scurt timp.

Cu deosebită considerație,

p. SECRETAR GENERAL AL GUVERNULUI

Secretar general adjunct

Ștefan Gâni-

HOTĂRÂRE

pentru aprobarea Strategiei Guvernului României de Incluziune a cetățenilor români aparținând minorității romilor pentru perioada 2012-2020

în temeiul art.108 din Constituția României, republicată, și al art.11 lit.f) din Legea nr.90/2001 privind organizarea și funcționarea Guvernului României și a ministerelor, cu modificările și completările ulterioare,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre

Articol unic. - Se aprobă Strategia Guvernului României de Incluziune a cetățenilor români aparținând minorității romilor pentru perioada 2012-2020, prevăzută în anexa care face parte integrantă din prezenta hotărâre.

PRIM - MINISTRU

EMIL BOC

Anexă

**STRATEGIA GUVERNULUI ROMÂNIEI DE INCLUZIUNE A CETĂȚENILOR ROMÂNI
APARTINÂND MINORITĂȚII ROMILOR
PENTRU PERIOADA 2012-2020**

Cuprins

ABREVIAR.....	3
I. INTRODUCERE.....	4
Durata.....	5
ÎL INFORMAȚII GENERALE RELEVANTE.....	5
EDUCAȚIE.....	6
OCUPARE.....	7
SĂNĂTATE.....	7
LOCUIRE ȘI MICĂ INFRASTRUCTURĂ.....	8
CULTURĂ.....	9
PREVENIREA ȘI COMBATerea DISCRIMINĂRII.....	9
III. PRIORITĂȚI, POLITICI, CADRUL JURIDIC EXISTENT.....	9
IV. DEFINIREA PROBLEMEI.....	10
V. SCOPUL ȘI OBIECTIVELE Strategiei Guvernului.....	13
Grupuri țintă.....	14
VI. PRINCIPII.....	14
VII. DIRECȚII DE ACȚIUNE.....	15
A. EDUCAȚIE.....	15
B. OCUPARE.....	17
C. SĂNĂTATE.....	19
D. LOCUIRE ȘI MICĂ INFRASTRUCTURĂ.....	20
E. CULTURĂ.....	21
F. INFRASTRUCTURĂ SOCIALĂ.....	22
F. 1. Protecția copilului.....	22
F. 2. Justiție și ordine publică.....	22
F. 3. Administrație și dezvoltare comunitară.....	23
VIII. REZULTATELE ȘI INDICATORII ACȚIUNILOR PROPUSE.....	24
IX. IMPLICAȚII PENTRU BUGET.....	26
X. IMPLICAȚII JURIDICE.....	26
XI. MECANISMUL DE MONITORIZARE ȘI EVALUARE A STRATEGIEI GUVERNULUI.....	26
XII. ETAPE ULTERIOARE ȘI INSTITUȚII RESPONSABILE.....	29
Structuri responsabile.....	29
a) La nivel central.....	29
b) La nivel regional/județean/local.....	29
Implicarea societății civile.....	29
Măsurile organizatorice.....	29
Anexa nr.1 la Strategie - Planuri de măsuri sectoriale.....	32
Anexa nr.2 la Strategie - Indicatori.....	32

ABREVIAR

ANOFM	Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă
ANR	Agenția Națională pentru Romi
BJR	Biroul Județean pentru Romi
BR	Birourile regionale
CVM	Cabinet Viceprim - Ministru
CCD	Casa Corpului Didactic
CMR	Comisia Ministerială pentru Romi
CPARSD	Comisia Prezidențială pentru Analiza Riscurilor Sociale și Demografice
CNCD	Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării
CNCR	Centrul Național de Cultură a Romilor
DGÎLM	Direcția Generală pentru învățământul în Limbile Minorităților
DRI	Departamentul pentru Relații Interetnice
DSP	Direcția Sănătate Publică
FEADR	Fondul European pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală
FEDR	Fondul European pentru Dezvoltare Regională
FSE	Fondul Social European
GIL	Grup de inițiativă locală
GLL	Grup de lucru locală
GTL	Grup tehnic de lucru
HCL	Hotărâre a Consiliului Local
IEC	Informare, Educare și Comunicare
JIM	Memorandumul Comun de Incluziune Socială
MADR	Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale
MAEur	Ministerul Afacerilor Europene
MAE	Ministerul Afacerilor Externe
MAI	Ministerul Administrației și Internelor
MCPN	Ministerul Culturii și Patrimoniului Național
MDRT	Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului
MECMA	Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri
MECTS	Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului
MFP	Ministerul Finanțelor Publice
MJ	Ministerul Justiției
MMP	Ministerul Mediului și Pădurilor
MMFPS	Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale
MS	Ministerul Sănătății
PNDR	Planul Național de Dezvoltare al României
PNAinc	Planul Național anti-sărăcie și Promovare a Incluziunii Sociale
SGG	Secretariatul General al Guvernului
SNOFM	Strategia Națională de Ocuparea Forței de Muncă

I. INTRODUCERE

Incluziunea socială este definită ca un proces prin care se asigură că persoanele confruntate cu riscul sărăciei și excluziunii dobândesc oportunitățile și resursele necesare pentru a participa pe deplin la viața economică, socială și culturală și că se bucură de un standard de viață și bunăstare considerat normal în societatea în care trăiesc. Incluziunea socială asigură participarea sporită a acestor persoane la luarea deciziilor care le afectează viața, precum și accesul lor la drepturile fundamentale¹.

Politica Guvernului României de incluziune socială se bazează pe o abordare pro-activă care are drept obiectiv creșterea generală a standardului de viață al populației și stimularea câștigurilor obținute din muncă prin facilitarea ocupării și promovarea politicilor incluzive cu adresabilitate către toate grupurile vulnerabile: minoritatea romilor, persoanele cu handicap, femeile, copiii străzii, tinerii de 18 ani care părăsesc instituțiile de protecție ale statului, persoanele în vârstă.

Aplicarea politicii de incluziune socială a minorității romilor presupune o abordare integratoare, un proces planificat și acțiuni conjugate, urmate de adoptarea de strategii, programe și proiecte specifice. Politicile sociale cu referire la minoritatea romilor, axate pe conceptul de incluziune socială, adoptate de Guvern sunt: Planul Național anti-sărăcie și Promovare a Incluziunii Sociale (PNAinc), Memorandumul Comun de Incluziune Socială (JIM), Planul Național de Dezvoltare al României 2007 - 2013 (PNDR), Programul guvernamental pentru perioada 2009-2012 și Programul Național de Reformă 2011 - 2013.

În cazul cetățenilor aparținând minorității rome, abordarea politicilor publice a fost focalizată pe măsuri în domeniul social: educație, ocupare, sănătate, locuire și mică infrastructură, domenii însoțite de măsuri pentru combaterea discriminării, combaterea sărăciei și promovarea egalității de șanse. Principalele documente programatice în domeniu sunt: Strategia Guvernului României de îmbunătățire a situației romilor, adoptată în 2001² și Deceniul de Incluziune a Romilor 2005 -2015, care conține un angajament politic al Guvernului României în plan internațional.

Guvernul României consideră incluziunea socială a romilor un aspect ce trebuie reflectat în toate domeniile de activitate de pe agenda fiecărei instituții publice centrale și locale. Instituțiile guvernamentale, prin politicile lor sectoriale, și societatea civilă joacă un rol determinant în procesul de dezvoltare socială a cetățenilor români aparținând minorității rome și pot influența prin planificarea intervențiilor lor, schimbarea socială în general și, în special să contribuie la îmbunătățirea situației romilor.

Conform Comunicării Comisiei Europene din 2011 „Un cadru UE pentru strategiile naționale de integrare a romilor până în 2020” incluziunea cetățenilor aparținând minorității romilor este una dintre cele mai stringente probleme sociale în Europa. Cu toate că responsabilitatea principală pentru incluziunea socială și economică a cetățenilor aparținând minorității romilor revine autorităților publice, incluziunea romilor este un **proces dual**, care presupune o schimbare în mentalitatea majorității, dar și în mentalitatea membrilor comunității romilor, o provocare pentru care se impun acțiuni ferme, desfășurate într-un dialog activ cu minoritatea romilor, atât la nivel național, cât și la nivelul UE.

¹ Joint report by the Commission and the Council on Social Inclusion, 2003.

² Hotărârea Guvernului nr. 430/2001, cu modificările și completările ulterioare

O componentă importantă a noii Strategii o reprezintă parteneriatul permanent cu societatea civilă, în aplicarea unor programe specifice, menite să asigure îmbunătățirea substanțială a situației romilor, în vederea obținerii de rezultate sustenabile.

Prezenta Strategie asigură continuitatea măsurilor întreprinse prin Strategia Guvernului României de îmbunătățire a situației romilor pe perioada 2001 - 2010 și urmărește fructificarea rezultatelor astfel obținute. Noua Strategie are la bază liniile directoare privind incluziunea romilor pentru perioada 2011-2020 și documentele europene în vigoare (Comunicarea Comisiei Europene „Un cadru UE pentru strategiile naționale de integrare a romilor până în 2020”, concluziilor Consiliului European din 19 mai 2011 privind cadrul UE pentru strategiile naționale de integrare a romilor până în 2020”).

Agenția Națională pentru Romi a inițiat procesul de consultare și elaborare a Strategiei cu reprezentanți ai ministerelor de resort și ai instituțiilor de specialitate ce urmează să implementeze măsurile prevăzute în planurilor de măsuri sectoriale, cu structurile asociative ale autorităților administrației publice locale și reprezentanții societății civile, cu începere din luna noiembrie 2010. După consultarea acestora, în conformitate cu prevederile Legii nr.52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, documentul a fost supus procesului de consultare publică în perioada 1-31 august 2011.

Durata

Strategia Guvernului se implementează în perioada 2012-2020. Documentul este însoțit de planuri de măsuri prevăzute în Anexa nr.1, aferente fiecărei direcții de acțiune. În funcție de evoluțiile la nivel național și european, Strategia Guvernului va fi modificată, adaptată și completată la sfârșitul anului 2013, planurile de măsuri specifice urmând a fi actualizate pe baza rezultatelor și recomandărilor formulate în procesul de evaluare și monitorizare.

II. INFORMAȚII GENERALE RELEVANTE

Datele statistice oficiale nu reflectă numărul real al membrilor cetățenilor aparținând minorității rome, întrucât declararea afilierii etnice rămâne o opțiune personală³

Conform recensământului populației din 2002, 535.140 de cetățeni români au declarat că sunt romi/țigani, ceea ce reprezintă un procent de 2,46% din populația totală a României.

În 2005, Guvernul României și Banca Mondială au efectuat o cercetare denumită „O hartă socială a comunităților de romi”, realizată de specialiști ai Universității București. Cel mai important rezultat al cercetării îl constituie estimarea numărului celor care își declară apartenența etnică, respectiv varianta minimă de 730.174 de persoane, varianta medie de 851.048 de persoane și varianta maximă de 970.000 de persoane.

Conform Comunicării „Un cadru UE pentru strategiile naționale de integrare a romilor până în 2020”, Comisia Europeană, pe baza datelor Consiliului Europei, a estimat un număr mediu al romilor din România de 1.850.000 persoane care reprezintă un procent de 8,32% din populația totală a României.

³ România a preluat în legislația națională prevederile Directivei CE 95/46/ a Parlamentului European și a Consiliului din 24 octombrie 1995, privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestora. Astfel, a fost adoptată Legea nr. 677/2001 pentru protecția persoanelor cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date, cu modificările și completările ulterioare. Prin urmare, datele statistice oficiale nu reflectă numărul real al membrilor minorității romilor, întrucât declararea afilierii etnice rămâne o opțiune personală.

Situația actuală în principalele domenii de interes pentru comunitatea romă așa cum figurează în Comunicarea Comisiei Europene „Un cadru UE pentru strategiile naționale de integrare a romilor până în 2020 este prezentată în continuare:

EDUCAȚIE

În vederea reducerii decalajului de oportunități existent între persoanele aparținând minorității rome și restul societății, Guvernul României a adoptat o serie de măsuri ce se regăsesc și în obiectivul „Asigurarea egalității de șanse și creșterea participării la educație” din Strategia post aderare a Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului (MECTS) pentru perioada 2007-2013.

Astfel de măsuri se referă la formarea, în perioada 2003-2009, a 660 de mediatori școlari, persoane cu rolul de a sprijini participarea tuturor copiilor din comunitate la învățământul general obligatoriu, încurajând implicarea părinților în educația copiilor și în viața școlii și facilitând colaborarea dintre familie - comunitate - școală.

De asemenea, anual se alocă de la bugetul de stat, beneficiari fiind elevi romi, aproximativ 3000 de locuri speciale la admiterea în învățământul liceal și aproximativ 500 de locuri speciale la admiterea în învățământul universitar.

Cu toate acestea, un procent însemnat al celor care părăsesc timpuriu școala îl ocupă romii. Astfel, potrivit recensământului din anul 2002, doar 21% dintre copiii aparținând minorității romilor de vârstă cuprinsă între 15-18 ani erau încă elevi, dintre care 18% fete și 24% băieți, comparativ cu 75% dintre elevii altor minorități. Aproximativ 31% dintre copiii romi preșcolari merg la grădiniță, comparativ cu 70% dintre copiii altor minorități naționale.

Segregarea școlară reprezintă o formă de discriminare ce are drept consecință accesul inegal la o educație de calitate. În acest sens Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului a emis, în anul 2007, Ordinul nr.1540 privind interzicerea segregării școlare a copiilor romi și aprobarea Metodologiei pentru prevenirea și eliminarea segregării școlare.

Conform Ordinului ministrului educației, cercetării și tineretului nr.1540/2007 constituie segregare școlară a elevilor romi separarea fizică a elevilor aparținând minorității rome în grupe/clase/clădiri/școli/alte facilități, astfel încât procentul elevilor aparținând minorității rome din totalul elevilor din școală/clasă/grupă este disproporționat în raport cu procentul pe care copiii romi de vârstă școlară îl reprezintă în totalul populației de vârstă școlară în respectiva unitate administrativ-teritorială.

De asemenea, la art. 2, alin (3) din Metodologia pentru prevenirea și eliminarea segregării școlare a copiilor romi, se precizează faptul că nu constituie segregare „situația în care se constituie grupe/clase/școli formate preponderent sau doar cu elevi romi, în scopul predării în limba romani sau în sistem bilingv (de exemplu: română-romani/maghiară-romani).”

În conformitate cu prevederile Legii educației naționale nr.1/2011 persoanele aparținând minorităților naționale au dreptul să studieze și să se instruiască în limba maternă, la toate nivelurile, tipurile și formele de învățământ preuniversitar, în condițiile legii.

Ca urmare a aplicării Ordinului ministrului educației, cercetării și tineretului nr.1504/2007, numărul plângerilor adresate Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării (CNCD) și petițiile adresate MECTS, referitoare la situațiile de segregare în educație a copiilor aparținând minorității rome au scăzut în raport cu situația înregistrată în anii trecuți.

În perioada menționată, în domeniul educației a fost elaborat și implementat un complex de măsuri și acțiuni cu impact pozitiv asupra participării școlare și a creșterii calității educației copiilor romi:

- aplicarea măsurilor afirmative în domeniul educației, cum ar fi alocarea de locuri speciale pentru candidații romi la admiterea în liceu, în învățământul profesional și în învățământul superior;
  - crearea rețelei de inspectori școlari pentru problemele educaționale ale romilor;
  - constituirea rețelei mediatorilor școlari;
  - formarea și angajarea profesorilor de limba romani;
  - Implementarea curriculumului pentru limba romani;
  - Identificarea problemei segregării școlare ca un caz de discriminare și luarea primelor măsuri de desegregare școlară;
- crearea bazei legale, a metodologiei și a curriculumului pentru Programul "A doua șansă".

OCUPARE

Raportul „Riscuri și inechități sociale în România” - elaborat de Comisia Prezidențială pentru Analiza Riscurilor Sociale și Demografice (CPARSD) în septembrie 2009 arată că, "aproximativ 53% dintre bărbații romi și 23% dintre femeile rome realizează muncă plătită, [...] doar 36% dintre bărbații romi care realizează muncă plătită sunt salariați, comparativ cu 77% dintre bărbații care nu aparțin minorității rome. Raportat la totalul populației adulte, doar 19% dintre bărbații romi și 11% dintre femeile rome au statut de angajați, comparativ cu 40% dintre bărbații de alte etnii și, respectiv, 31% dintre femeile de alte etnii."

Romii reprezintă o mare parte din populația săracă. Conform Anchetei bugetelor de familie efectuată de Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale - MMFPS, aceștia reprezentau 20,6% din totalul persoanelor aflate în sărăcie absolută, 35,2% din cele aflate în sărăcie severă și 44,4% din cele aflate în sărăcie alimentară.

Potrivit datelor MMFPS, în perioada 2003-2009 rata de sărăcie absolută a populației României a scăzut de la 25,1 % la 4,4%, însă rata de sărăcie absolută a persoanelor aparținând minorității rome a scăzut de la 76,8% la 25,4%, fiind, așadar, de circa șase ori mai mare decât cea a totalului populației.

în domeniul ocupării, Strategia Națională de Ocuparea Forței de Muncă 2004-2010 prevedea punerea în aplicare a planului de ocuparea a forței de muncă existent prin ***următoarele direcții de acțiune:***

- Creșterea gradului de ocupare a populației aparținând minorității rome;
- Programe pentru dezvoltarea capacității antreprenoriale a populației rome ;
- Creșterea gradului de calificare a persoanelor aparținând minorității rome în conformitate cu cerințele pieței muncii ;
- Externalizarea anumitor servicii (serviciile de mediere a muncii precum și de informare și consiliere profesională a persoanelor în căutarea unui loc de muncă), în scopul de a spori eficiența acestora

SĂNĂTATE

Raportul „Riscuri și inechități sociale în România” elaborat de Comisia Prezidențială pentru Analiza Riscurilor Sociale și Demografice (CPARSD) în septembrie 2009 arată că aproximativ 59,2% din populația aparținând minorității rome, stabilită în mediul urban și rural, își considera starea de sănătate ca fiind bună și foarte bună, în timp ce 40,2%, o consideră proastă și foarte proastă. Bărbații își apreciază starea de sănătate ca fiind bună și foarte bună în proporție de 65%, iar femeile în proporție de doar 54%.

Programul mediatorilor sanitari reprezintă o practică pozitivă a României. În vederea creșterii accesului romilor la serviciile de sănătate publică Guvernul României a asigurat salarizarea mediatorilor sanitari

încă din anul 2002. Ca urmare a colaborării dintre Ministerul Sănătății și autoritățile publice locale în România, în anul 2011, aproximativ 450 mediatore sanitare participă activ la sprijinirea romilor în accesarea serviciilor de sănătate publică. La nivel local, s-au întreprins inițiative și proiecte în vederea îmbunătățirii accesului romilor la serviciile medicale.

Activitatea mediatorilor sanitari din România înregistrează progrese în asistarea socio-medicală a membrilor minorității rome în vederea îmbunătățirii stării lor de sănătate. De-a lungul acestor ani de activitate, mediatorii sanitari au sprijinit activ membrii minorității rome în procesul de obținere a actelor de identitate, asigurărilor medicale, înscrierea pe listele unui medic de familie, precum și conștientizarea mamelor asupra diferitelor subiecte legate de sănătate.

În Declarația de la Strasbourg, adoptată în Octombrie 2010, reprezentanții țărilor membre au agreeat implicarea Consiliului Europei și a Comisiei Europene în implementarea Programului European de Formare a Mediatorilor Romi pentru a consolida actualele programe de formare și o folosire mai eficientă a resurselor, standardelor și metodologiei a rețelelor și infrastructurii existente la nivel național, în strânsă cooperare cu autoritățile locale și naționale.

Politicile în domeniul sănătății publice are ca obiectiv îmbunătățirea stării de sănătate a populației, creșterea calității vieții și compatibilitatea sistemului românesc de sănătate cu cel al UE. Unul din punctele principale ale planului de acțiune îl constituie promovarea parteneriatelor cu societatea civilă. Planul de acțiune cuprinde măsuri care să contribuie la:

- Atragerea personalului medical în zonele defavorizate din punct de vedere economic (în cazul comunităților importante de romi);
- Alocarea sumelor separate pentru persoanele neasigurate și cazurilor sociale (romii corespund acestui profil);
- Stabilirea programelor naționale de sănătate care să răspundă problemelor de sănătate publică și nevoilor grupurilor vulnerabile;
- Reducerea impactului bolilor și a impactului bolilor cronice în special în cazul grupurilor vulnerabile.

LOCUIRE ȘI MICĂ INFRASTRUCTURĂ

Lipsa unei locuințe decente și a utilităților, a actelor de proprietate pe case și terenuri conduce la excluziunea socială, blocând accesul la serviciile de asistență socială, asistență medicală, educație și, în general, la toate drepturile de cetățean.

Potrivit Barometrului Incluziunii Romilor din 2006⁴, romii trăiesc în marea lor majoritate în zonele periferice ale localităților (83%), în comunități compacte (77%). Doar 40% dintre ei dețin o locuință în proprietate și un sfert locuiesc în case proprietatea părinților, preponderent în mediul rural. În mediul urban, 14,2% au locuințe închiriate de la stat și doar 1,2% locuințe sociale. Un procent de 66% din populația aparținând minorității rome au un contract legal valabil, 4% au contracte expirate iar 30% nu au nici o formă de contract a locuinței în care stau. Un procent semnificativ (2,7%) trăiește în locuințe improvizate.

În domeniul locuirii, programele de construcții de locuințe sociale prevăd:

- Construcția de locuințe sociale destinate unor categorii vulnerabile;
- Sprijin financiar pentru proiecte locale și a programelor care vizează să asigure condiții normale de viață în mediul urban și rural pentru categoriile vulnerabile (inclusiv în zonele populate de romi);
- Sprijin total sau parțial pentru reabilitarea caselor sau proiecte de construcții de case în comunități dezavantajate (inclusiv în comunitățile de romi);

⁴ Barometrul Incluziunii Romilor (BIR), editat de FSD, București, 2006

Prin Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului, Guvernul României implementează Programul de construire a locuințelor sociale și de necesitate, fondurile de la bugetul de stat cu această destinație aprobându-se prin legea bugetului de stat pe anul respectiv.

CULTURĂ

Politicile culturale pentru minorități au obiective precum folosirea și păstrarea limbii/limbilor minoritare, păstrarea/dezvoltarea culturii scrise și a mass-media etnice, păstrarea patrimoniului material (colecții muzeale și etnografice), păstrarea patrimoniului imaterial (artele spectacolului, meșteșuguri tradiționale, tezaure umane vii, sărbători, festivaluri). Atât politicile culturale pentru ansamblul populației, cât și elementele specifice pentru minoritățile etnice, se bazează pe câteva principii precum participarea populației la activitățile culturale, idealul egalității accesului la cultură și înțelegerea faptului că sectorul cultural poate avea efecte economice și sociale benefice atunci când programele sunt de succes.

În acest sens a fost constituit în anul 2003 Centrul Național de Cultură al Romilor⁵ în subordinea Ministerului Culturii și Patrimoniului Național, având ca obiectiv central al activității sale conservarea și promovarea culturii tradiționale române.

PREVENIREA ȘI COMBATerea DISCRIMINĂRII

Potrivit „Barometrului Incluziunii Romilor”, efectuat de Fundația pentru o Societate Deschisă în anul 2007, „gradul de intoleranță al populației majoritare față de romi a scăzut foarte mult în perioada de după 1990. Dacă în 1993 peste 70% dintre români refuzau să aibă vecini romi, în 2006 ponderea acestora s-a redus la jumătate, numai 36% afirmând acest lucru”. Cauzele acestei schimbări țin de modificările legislative⁶ precum și de dezvoltarea unor programe destinate să stimuleze incluziunea socială a romilor.

Cu toate acestea, romii continuă să fie subiecți de discriminare în ceea ce privește accesul la serviciile publice, piața muncii și prezentarea în mass-media, aceste atitudini fiind întreținute de stereotipuri negative și prejudecăți înrădăcinate în mentalitatea publică.

III. PRIORITĂȚI, POLITICI, CADRUL JURIDIC EXISTENT

Principalul document de politică publică în domeniul incluziunii sociale a romilor din România a fost Strategia Guvernului României de îmbunătățire a situației romilor, adoptată prin Hotărârea Guvernului nr.430/2001, cu modificările și completările ulterioare.

Potrivit Programului de guvernare pentru perioada 2009-2012, problematica legată de incluziunea socială a romilor se regăsește în strategiile ministerelor de resort și cuprinde măsuri destinate romilor în domeniile: educație, ocupare, sănătate, locuire.

⁵ Prin Hotărârea Guvernului nr. 834/2003 privind înființarea Centrului Național de Cultură al Romilor, reorganizat prin Hotărârea Guvernului nr. 609/2009 privind stabilirea unor măsuri pentru reorganizarea Centrului Național de Cultură al Romilor, cu modificările ulterioare.

⁶ Legea nr. 48 pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 137 din 31 august 2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare

Potrivit acestuia „problematika legată de comunitatea romilor reprezintă un domeniu aparte, care necesită atât eforturi pe plan intern, cât și corelarea cu eforturile europene de eliminare a decalajelor în societate. Sunt considerate necesare aplicarea mult mai eficientă a Strategiei naționale și reorientarea acestei strategii spre programe specifice, menite să asigure îmbunătățirea substanțială a situației romilor, prin:

- « consolidarea structurilor de implementare a strategiei naționale pentru romi la nivel local;
- ® realizarea unui parteneriat viabil între structurile administrației publice și comunitățile de romi;
- rezolvarea problemelor legate de proprietate asupra terenurilor și locuințelor deținute de romi și implementarea unor programe de reabilitare a locuințelor din zonele locuite de romi prin asigurarea energiei electrice, a apei potabile, a canalizării, a gazului metan, a salubrității;
- ® eficiențizarea măsurilor ce vizează aspecte sectoriale (accesul pe piața muncii, promovarea de activități generatoare de venit, accesul la servicii medicale, reducerea abandonului școlar, promovarea valorilor artistice, crearea unor programe de educație civică, prevenirea infracționalității)."

Strategia Națională de incluziune a cetățenilor români aparținând minorității rome se înscrie în cadrul mai larg al documentelor programatice adoptate atât la nivel național cât și european și internațional, prin caracterul complementar al măsurilor de incluziune prevăzute în cadrul acestora.

Astfel, Strategia Uniunii Europene de creștere economică pentru următorii 10 ani - Strategia Europa 2020 - prevede obiective clare pentru o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii. În practică, Uniunea a stabilit cinci obiective majore - privind ocuparea forței de muncă, inovarea, educația, incluziunea socială și mediul/energia - care urmează să fie îndeplinite până în 2020. Obiectivul social pentru UE la nivelul anului 2020 este unul ambițios și urmărește reducerea cu 20 de milioane a numărului de cetățeni europeni expuși riscului sărăciei, asigurarea coeziunii economice, sociale și teritoriale și sprijinirea categoriilor supuse riscului de excluziune socială..

Statele membre au adoptat, în cadrul Programelor Naționale de Reformă, propriile lor obiective naționale în aceste domenii. În mod concret, Programul Național de Reformă 2011-2013 al României prevede reducerea cu 580.000 a numărului de persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială față de anul 2008 și crearea cadrului adecvat pentru facilitarea accesului și a participării pe piața muncii a persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile, inclusiv aparținând comunităților de romi.

Strategia Guvernului este perfect compatibilă și cu liniile de acțiune prevăzute în cadrul altor documente programatice naționale, precum;

- Deceniului de Incluziune a Romilor 2005-2015 - angajament politic asumat în anul 2003 la nivel internațional de către guvernele a nouă state din regiune printre care și România;
- Planul Național de Dezvoltare - document de planificare strategică și programare financiară multianuală care are ca scop să orienteze și să stimuleze până în 2013 dezvoltarea economică și socială a României pentru atingerea obiectivului de realizare a coeziunii economice și sociale.
- Planul național anti-sărăcie și promovare a incluziunii sociale⁷ - document care are ca obiectiv crearea unei societăți active din punct de vedere economic, social și politic, cu un nivel ridicat de responsabilitate colectivă și individuală, coezivă social.

IV. DEFINIREA PROBLEMEI

Potrivit „Raportului Riscuri și inechități sociale în România” - elaborat de Comisia Prezidențială pentru Analiza Riscurilor Sociale și Demografice (CPARSD) în septembrie 2009 „problemele

¹ Aprobai prin Hotărârea Guvernului nr.829/2002

prioritare ale romilor rămân cele de acces la educație (inclusiv de eliminare a cazurilor de segregare), menținerea în sistemul de educație pe ciclurile secundar și superior (în special pentru fetele din comunități tradiționale), acces la formare în profesii moderne, acces la piața muncii și la locuințe și condiții de locuire decente."

La nivel de politici publice pentru romi, raportul CPARSD a identificat următoarele probleme:

I. în ceea ce privește accesul la **educație**, un caz special de neparticipare la educație este cel al copiilor aparținând minorității rome, în special cei din comunități tradiționale și cu preponderență al fetelor. Fetele rome se confruntă cu riscuri disproporționate, inegalitatea de gen fiind mai pronunțată în cazul populației rome.

Din cauza lipsei capitalului uman și material al locuitorilor din comunitățile locuite preponderent de minoritatea romilor, "**instituțiile care le deservesc** ~ școală, dispensar - funcționează cu resurse reduse, într-o perpetuă situație de criză."

Conform datelor Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului dintre cei 660 de mediatori școlari formați în perioada 2003-2009, în anul școlar 2009-2010 doar 424 dintre ei erau angajați de către Inspectoratele Școlare Județene sau autorități locale. Problema reală intervine în anul școlar următor, 2010-2011, în sensul diminuării numărului de mediatori școlari angajați, astfel fiind incluși în sistemul educațional numai 376 dintre aceștia.

2. În domeniul **ocupare**, Raportul „Riscuri și inechități sociale în România” - elaborat de Comisia Prezidențială pentru Analiza Riscurilor Sociale și Demografice (CPARSD) în septembrie 2009 arată că, "aproximativ 53% dintre bărbații romi și 23% dintre femeile rome realizează muncă plătită, [...] doar 36% dintre bărbații romi care realizează muncă plătită sunt salariați, comparativ cu 77% dintre bărbații care nu aparțin minorității rome. Raportat la totalul populației adulte, doar 19% dintre bărbații romi și 11% dintre femeile rome au statut de angajați, comparativ cu 40% dintre bărbații de alte etnii și, respectiv, 31% dintre femeile de alte etnii." Problema cea mai mare este ponderea redusă a salariaților în mediul rural unde reprezintă doar 36% din populația ocupată față de 92% în mediul urban. În prezent, în agricultura românească încă lucrează 30% din populația ocupată, față de 5% în țările UE, dar ponderea în PIB a agriculturii este de doar 8%. Ratele de ocupare sunt deosebit de mici în rândul tinerilor (15-24 ani) și femeilor (care au vârsta de pensionare cu 5 ani mai mică decât a bărbaților dai* speranța de viață cu peste 6 ani mai mare).

Cumularea caracteristicilor asociate cu riscurile privind ocuparea conduce la scăderea drastică a șanselor de a fi ocupat în activități salariale. Spre exemplu, atunci când tinerii sunt din mediul rural, sunt femeii și aparțin și minorității rome au șanse infime de a lucra în economia formală.

3. În ceea ce privește accesul la serviciile de **sănătate publică**, raportul Comisiei arată că aproximativ 59,2% din populația aparținând minorității rome, stabilită în mediul urban și rural, își considera starea de sănătate ca fiind bună și foarte bună, în timp ce 40,2%, o consideră proastă și foarte proastă. Bărbații își apreciază starea de sănătate ca fiind bună și foarte bună în proporție de 65%, iar femeile în proporție de doar 54%.

Abordarea coerentă, supervizarea locală și națională, cât și coordonarea mediatorilor trebuie îmbunătățite și întărite, pregătirea lor inițială trebuie lărgită, iar un program de instruire continuă trebuie introdus. Numărul mediatorilor trebuie crescut, iar Finanțarea programului trebuie să fie asigurată pentru o perioadă cât mai lungă de timp.

Factorii care influențează accesul scăzut al membrilor minorității rome la serviciile de sănătate publică sunt: lipsa certificatelor de stare civilă și a actelor de identitate, lipsa asigurării de sănătate și a mijloacelor financiare pentru plata consultației și tratamentului, precum și distanța de la comunitatea romă până la cel mai apropiat spital

Începând cu noiembrie 2008⁸, autoritățile publice locale sunt responsabile de acoperirea cu servicii de asistență medicală comunitară și asistență medico-socială a populației din zonă și în special a celei din comunitățile defavorizate. Adesea, mediatorii sanitari nu reușesc să lucreze în echipă cu asistentul comunitar în contextul descentralizării.

Mediatorul sanitar își desfășoară activitatea în cadrul serviciilor publice de asistență socială organizate de autoritățile administrației publice locale și deservește un număr de 750 beneficiari cu accent pe mamă și copil.

4. Situația ocupațională precară se reflectă direct în calitatea **locuirii**:

Aproximativ 29% din romi au o densitate de locuire de peste 3 persoane/cameră și 12,6 m²/ persoană, comparativ cu cei de altă etnie unde ponderea este de doar 3,7% și suprafața medie/persoană este de 22,3 m². 2/3 dintre romi trăiau în locuințe „noi”, construite după 1990; Acestea sunt, însă, construite predominant din chirpici (43,2% din total în anul 2006)⁹.

În 2007, cercetările reunite în Barometrul Incluziunii Romilor (Fundația pentru o Societate Deschisă), arătau că romii trăiesc în marea lor majoritate în zonele periferice ale localităților (83%), în comunități compacte (77%). Doar 40% dintre ei dețin o locuință în proprietate și un sfert locuiesc în case proprietatea părinților, preponderent în mediul rural. În mediul urban, 14,2% au locuințe închiriate de la stat și doar 1,2% locuințe sociale. Un procent de 66% din populația aparținând minorității rome au un contract legal valabil, 4% au contracte expirate iar 30% nu au nici o formă de contract a locuinței în care stau. Un procent semnificativ (2,7%) trăiește în locuințe improvizate, aproximativ 13% dintre romi ce nu au acces la electricitate în casă, față de 2% din cetățenii aparținând altor etnii, în zonele urbane doar 27% dintre cetățenii aparținând minorității rome au apă curentă în casă, față de 90% dintre cei de alte etnii, 53% dintre gospodăriile rome erau dotate cu frigider, față de 92% ale persoanelor care aparțin altor etnii, iar 8% dintre gospodăriile rome aveau un calculator, față de 24% dintre vecinii care nu aparțin minorității rome din aceleași localități.

5. **Cultura romă** este cvasi-orală, consecință a absenței unor structuri eficiente de formare și reprezentare autoreferențială, care să permită saltul de la o cultură populară slab alfabetizată, la o cultură modernă, integratoare în setul de valori ale contemporaneității. Consecința acestui fapt este dezvoltarea slabă a unei piețe interne de idei/realități sociale, o precaritate a spațiului public/consensului rom. În vreme ce aspirația și competiția societăților modeme este eficientizarea structurilor de învățare socială/publică, cultura romă rămâne subdezvoltată. În acest context este nevoie urgent de o reconstrucție a valorilor, prin promovarea unor măsuri menite să combată decalajul socio-cultural dintre cultura romă și cultura românească. Lipsa unui efort constructiv în scopul unei comunicări autentice între culturi este una dintre sursele subdezvoltării. În condițiile unei Uniuni Europene lărgite, în care romii sunt o minoritate europeană în dialog cu culturile naționale, „sarcinile comune” se vor multiplica inevitabil, iar imperativele culturale ale acestora vor deveni tot mai evidente.

La conștientizarea mai rapidă a acestor imperative poate contribui substanțial o serie de măsuri specifice domeniului cum ar fi: organizarea și dezvoltarea unor rețele de revalorizare a patrimoniului cultural al minorității rome, implementarea unor programe de sprijinire a exprimării în limba romani, de

⁸ în conformitate cu O.U.G nr. 162/2008 privind transferul ansamblului de atribuții și competențe exercitate de Ministerul Sănătății către autoritățile administrației publice locale

⁹ Barometrul Incluziunii Romilor (BIR), editat de FSD, București, 2006

exprimare a elitelor culturale și artistice provenite din rândul minorității rome, dezvoltarea proiectelor teatrale în cadrul Studioului Ion Budai Deleanu pentru a se genera un repertoriu specific și un corp de profesioniști (actori, regizori) pentru un viitor **teatru în limba romani**, organizarea periodică a unor expoziții tematice prin care să se acumuleze baza necesară înființării unui **muzeu al culturii și civilizației romilor**.

6. O problemă majoră a serviciilor de **protecție a copilului** este "lipsa de focalizare a intervențiilor spre comunitățile cu risc crescut de părăsire a copilului, de abuz, neglijare și exploatare prin muncă, identificate în funcție de zonele vulnerabile." Și atunci când se intervine, "intervențiile sunt fragmentate nu concertate și sunt marcate de lipsă de coordonare." Trebuie menționat și că, deși există puține posturi de asistenți sociali pentru serviciile de prevenire, ele sunt ocupate adesea de personal medical restructurat și nu de asistenți sociali profesioniști", inclusiv de asistenții sociali rome.

7. **Prevenirea și combaterea discriminării:** romeii continuă să fie subiect de discriminare în ceea ce privește accesul la serviciile publice, piața muncii și prezentarea în mass-media, aceste atitudini fiind întreținute de stereotipuri negative și prejudecăți înrădăcinate în mentalitatea publică.

Indiferent că este vorba despre căutarea unui loc de muncă sau chiar despre locul de muncă, discriminarea etnică pe piața muncii are cel mai mare impact asupra populației UE. 38% dintre cei care își caută un loc de muncă au fost discriminați în ultimele 12 luni.

De asemenea, într-un sondaj al Agenției pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene, discriminarea exercitată de personalul medical a fost evidențiată ca o problemă specifică pentru romeii¹⁰.

V. SCOPUL ȘI OBIECTIVELE Strategiei Guvernului

Scopul Strategiei Guvernului de incluziune a cetățenilor români aparținând minorității rome pentru perioada 2012 - 2020 este asigurarea incluziunii socio - economice a cetățenilor români aparținând minorității rome prin implementarea unor politici integrate în domeniul educației, ocupării forței de muncă, sănătății, locuirii, culturii și infrastructurii sociale.

Totodată, Strategia Guvernului urmărește responsabilizarea autorităților publice centrale și locale, a minorității rome și a societății civile pentru creșterea gradului de incluziune socio - economică a cetățenilor români aparținând minorității rome.

Obiectivele Strategiei Guvernului:

(1) Asigurarea accesului egal, gratuit și universal al cetățenilor români aparținând minorității rome la educație de calitate la toate nivelurile în sistemul public de învățământ, pentru a sprijini creșterea economică și dezvoltarea societății bazate pe cunoaștere.

(2) Promovarea educației incluzive în cadrul sistemului educațional, inclusiv prin prevenirea și eliminarea segregării, precum și combaterea discriminării pe baze etnice, de statut social, dizabilități sau alte criterii care afectează copiii și tinerii proveniți din grupuri dezavantajate, inclusiv romeii.

¹⁰ Agenția pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene, European Union Minorities and Discrimination Survey, Main Results Report, 2009

(3) Stimularea creșterii ocupării forței de muncă a persoanelor aparținând minorității rome și creșterea atractivității pentru investiții.

(4) Stimularea măsurilor de promovare a sănătății care să contribuie la creșterea accesului cetățenilor aparținând minorității rome la serviciile de sănătate publică și la creșterea speranței de viață.

(5) Asigurarea de către instituțiile centrale, locale și partenerii sociali a condițiilor de locuit decente în comunitățile defavorizate din punct de vedere economic și social, precum și asigurarea accesului la servicii publice și mică infrastructură.

(6) Păstrarea, dezvoltarea și afirmarea identității culturale (limba, obiceiuri, patrimoniu) a minorității rome.

(7) Dezvoltarea, de către instituții, a unor măsuri care, prin serviciile pe care le oferă, să răspundă unor nevoi sociale ale categoriilor defavorizate, inclusiv a membrilor minorității rome în domeniile: dezvoltare comunitară, protecția copilului, justiție și ordine publică.

Grupuri țintă

Cetățenii români - persoane aparținând minorității rome.

O categorie prioritară o reprezintă romii care se confruntă cu marginalizare și excluziune socială.

VI. PRINCIPII

În elaborarea și implementarea Strategiei, Guvernul României are în vedere următoarele principii:

1. Principiul diviziunii sectoriale - Strategia Guvernului destinată incluziunii minorității rome, este un angajament al Guvernului prin instituțiile sale, conceput și aplicabil pe domenii de responsabilitate sectorială **ce asigură implicarea părților interesate** în procesul decizional și în procesul de implementare a programului.

2. Principiul cooperării - Strategia Guvernului destinată incluziunii sociale a minorității rome are la bază realizarea de proiecte integrate care să trateze în același timp problemele în domeniile: educație, ocupare, sănătate, cultură, infrastructură și locuire, administrație publică și dezvoltare comunitară.

3. Principiul adăitionalității fondurilor - Strategia Guvernului destinată incluziunii minorității rome va asigura o alocare eficientă și suficientă de resurse prin utilizarea fondurilor de la bugetul de stat, a **instrumentelor financiare ale Uniunii Europene**, contribuind astfel la creșterea gradului de absorbție a fondurilor UE destinate incluziunii sociale a categoriilor defavorizate, **precum și a altor surse de finanțare**.

4. Principiile subsidiarității și al descentralizării în execuție - Strategia Guvernului destinată incluziunii minorității rome se va realiza conform partajării competențelor specifice instituțiilor și autorităților publice centrale și locale și va asigura luarea deciziilor cât mai aproape de cetățean. Pentru atingerea obiectivelor strategiei autoritățile locale pot la rândul lor implica societatea civilă reprezentată la nivel local și alți parteneri publici și/sau privați.

5. Principiul egalității de șanse și al conștientizării dimensiunii de gen - Strategia Guvernului destinată incluziunii minorității rome vizează rolul central al femeilor care au un rol important în cadrul

famiilor și minorității însăși, prin creșterea nivelului de educație și calificare, precum și a ratei de ocupare a acestora, prin implicarea lor în educația copiilor și alte activități care asigură creșterea nivelului de bunăstare a familiilor, coeziunea familială și dezvoltarea generațiilor viitoare.

6. Principiul dialogului inter-cultural - Strategia Guvernului destinată incluziunii minorității rome vizează promovarea educației interculturale și multiculturalismului, promovând astfel cunoașterea specificității culturii romilor și stimularea interacțiunii între cultura majoritară și cea a minorității rome.

7. Principiul nediscriminării și respectării demnității umane în exercitarea drepturilor prevăzute de art.1, alin.(2) din Ordonanța Guvernului nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

8. Principiul participării active a tuturor grupurilor vulnerabile, inclusiv a cetățenilor români aparținând minorității rome, la elaborarea, implementarea și monitorizarea politicilor publice care îi privesc, este un principiu democratic care contribuie la succesul implementării politicilor guvernamentale pentru incluziune socială a persoanelor aflate în situație de risc.

9. Principiul complementarității și transparenței - Implementarea Strategiei se face în mod transparent, cu participarea societății civile alături de instituțiile administrației publice centrale și locale pentru atingerea obiectivelor acesteia, în concordanță cu politicile publice naționale din domeniul incluziunii sociale.

VIL DIRECȚII DE ACȚIUNE

Direcțiile de acțiune A - F și Anexa 1 - planuri de acțiune fac parte integrantă din prezenta strategie de incluziune a cetățenilor români aparținând minorității rome. Fiecare domeniu conține o prioritizare a acțiunilor ce urmează a fi implementate de instituțiile responsabile.

A. EDUCAȚIE

Obiective specifice:

(1) Asigurarea accesului egal, gratuit și universal al cetățenilor români aparținând minorității rome la educație de calitate la toate nivelurile în sistemul public de învățământ, pentru a sprijini creșterea economică și dezvoltarea societății bazate pe cunoaștere.

(2) Promovarea educației incluzive în cadrul sistemului educațional, inclusiv prin prevenirea și eliminarea segregării și combaterea discriminării pe baze etnice, de statut social, dizabilități sau alte criterii care afectează copiii și tinerii proveniți din grupuri dezavantajate, inclusiv romi.

În vederea îndeplinirii obiectivelor în domeniul educației, MECS a identificat următoarele priorități:

- Extinderea, derularea, monitorizarea și mediatizarea setului de programe de sprijin care vizează stimularea participării școlare, reducerea absenteismului și obținerea succesului școlar în învățământul preuniversitar;
- Restructurarea formării inițiale a cadrelor didactice, ținând cont de respectarea principiilor școlii incluzive;

- Continuarea măsurilor afirmative de susținere a educației grupurilor dezavantajate, cu focalizare pe angajarea resursei umane care să răspundă nevoilor identificate.

Acestea sunt completate de următoarele direcții de acțiune ce se regăsesc în planurile sectoriale de măsuri - Anexa 1 la prezenta Strategie.

Direcții de acțiune:

1. Crearea unor programe distincte vizând sporirea accesului la educația timpurie a copiilor din grupuri dezavantajate, inclusiv a copiilor aparținând comunității romilor: creșe, grădinițe cu program normal sau prelungit, grădinițe estivale, grădinițe bilingve, centre de zi multifuncționale, pentru a asigura șanse egale de succes școlar acestor copii.
2. Continuarea și dezvoltarea unor programe de tip „Școală după școală” și finanțarea de către stat a participării la aceste programe a copiilor provenind din familii dezavantajate economic.
3. Continuarea programelor de tipul „A doua șansă”, de corectare a abandonului școlar, pentru copiii și tinerii care au părăsit școala înainte de terminarea învățământului obligatoriu.
4. Continuarea programelor sociale menite să stimuleze participarea școlară și să reducă absenteismul și dezvoltarea unor programe cu finanțare externă, care să sprijine accesul copiilor aparținând minorității romilor la educația de calitate.
5. Continuarea măsurilor afirmative în domeniul educației. Acordarea în continuare de facilități și locuri distincte pentru tinerii romi care doresc să urmeze învățământul preuniversitar liceal, profesional sau postliceal, precum și instituții de învățământ superior, incluzând masterate și doctorate.
6. Asigurarea predării limbii romani la toate nivelurile învățământului preuniversitar (antepreșcolar, preșcolar, primar, gimnazial, liceal, profesional, postliceal), acolo unde există o cerere suficientă în acest sens.
7. Introducerea în curriculumul școlar a temelor de prevenire și combatere a discriminării și a temelor ce privesc promovarea diversității în școală și societate.
8. Dezvoltarea activităților de consiliere și orientare, de tutorat, specifice pentru copiii aparținând grupurilor dezavantajate.
9. Dezvoltarea unui sistem de culegere și monitorizare a datelor privind cuprinderea tuturor copiilor de vârstă preșcolară și școlară într-o formă de învățământ.
10. Armonizarea și completarea sistemului de asigurare a calității în educație, cu accent pe managementul educației incluzive.
11. Susținerea menținerii în sistemul de învățământ românesc a cadrelor didactice aparținând minorității romilor.
12. Restructurarea formării inițiale a cadrelor didactice, ținând cont de respectarea principiilor școlii incluzive și introducerea în cursurile din cadrul masteratului didactic a temelor de prevenire și combatere a discriminării și a temelor ce privesc promovarea diversității în școală și societate.
13. Organizarea de cursuri de formare continuă a cadrelor didactice, în domeniul educației incluzive, al educației interculturale și multiculturalismului, care susțin principiile non-discriminării, al egalității de

șanse și aplicarea măsurilor de desegregare în sistemul de învățământ, inclusiv prin implicarea Caselor Corpului Didactic (CCD).

14. Continuarea implementării unor programe de formare a cadrelor didactice care lucrează în grădinițe și școli cu copii aparținând minorității rome, inclusiv folosind fondurile europene sau alte surse de finanțare externe.

15. Continuarea implementării unor programe de formare a mediatorilor școlari și angajarea acestora. Formarea de mediatori școlari rome (cu precădere absolvenți de liceu cu diplomă de bacalaureat) din 1000 de comunități, în care există peste 20% elevi aparținând minorității rome sau unde aceștia se confruntă cu obstacole importante în accesul la educație de calitate;

16. Conceperea și implementarea unor programe și activități de educație parentală și de încurajare a participării părinților rome la procesul educațional din școală și din afara ei. Monitorizarea activității ISJ și a grupurilor /comitetelor locale de sprijin pentru îmbunătățirea accesului la educație al grupurilor dezavantajate.

17. Implicarea MECTS, a inspectoratelor școlare și a unităților de învățământ, în parteneriat cu ONG-uri și reprezentanți ai minorității rome (lideri formali și informali), în organizarea unor campanii de promovare a diversității și a interculturalității și de prevenire și combatere a discriminării în învățământ, precum și referitoare la importanța educației preșcolare, gimnaziale, liceale și universitare, de prevenire a absenteismului și abandonului școlar, a abuzului și a neglijării copilului, precum și a tuturor fenomenelor care determină intrarea copilului în dificultate.

B. OCUPARE

Obiectiv specific: Stimularea creșterii ocupării forței de muncă a persoanelor aparținând minorității rome și creșterea atractivității pentru investiții.

în vederea îndeplinirii obiectivului în domeniul ocupării, MMFPS a identificat următoarele priorități

1. Adaptarea la nevoile pieței muncii a cursurilor de formare profesională, oferite de către centrele de formare din structura ANOFM;
2. Acordarea serviciilor de consiliere profesională persoanelor aflate în dificultate, inclusiv pentru membrii minorității romilor, în vederea reintegrării sociale: identificarea surselor de finanțare pentru demararea de activități pe cont propriu, sprijin pentru pregătirea unui CV și pentru participarea la un interviu, găsirea unui loc de muncă, facilitarea accesului la locuință socială, publică, privată etc.

Acestea sunt completate de următoarele direcții de acțiune ce se regăsesc în planurile sectoriale de măsuri - Anexa 1 la prezenta Strategie.

Direcții de acțiune:

1. Promovarea antreprenoriatului în rândul comunităților locale cu un procent însemnat de populație aparținând minorității romilor, ca soluție pentru activarea parteneriatelor locale și găsirea soluțiilor pentru problemele complexe ale comunităților locale, inclusiv a celor locuite de rome, a participării cetățenilor pe piața muncii și, în particular, de integrare socială a minorității romilor;

2. Identificarea unor oportunități de muncă bazate pe flexicuritate pentru grupurile vulnerabile, în special pentru femeile aparținând minorității romilor (locuri de muncă flexibile, daî având asigurări sociale plătite), activități generatoare de venit și mici afaceri pentru familii, programe de ucenicie sau tutorat, concomitent cu asigurarea suportului pentru accesul la serviciile de educație și îngrijire: creșe și grădinițe, „Școală după școală”;
3. Identificarea modalităților de recunoaștere a competențelor profesionale ale cetățenilor aparținând minorității rome, obținute în afara cadrului formal, în scopul facilitării incluziunii pe piața muncii a persoanelor aparținând minorității rome.
4. Acordarea, în condițiile legii, de facilități pentru întreprinzători și agenți economici care angajează persoane aparținând minorității romilor.
5. Stimularea activităților agricole pentru comunitățile de romi în concordanță cu politica agricolă comună și politica agricolă națională.
6. Susținerea unor programe de conștientizare a angajatorilor privind fenomenul de discriminare la locul de muncă, egalitate de șanse, hărțuire psihologică și dialog social.
7. Încurajarea antreprenoriatului în rândul persoanelor provenite din grupuri dezavantajate, cu accent pe femeile aparținând minorității rome.
8. Dezvoltarea unui mecanism financiar distinct, în cadrul programării financiare 2014-2020, care să susțină incluziunea profesională a persoanelor aparținând minorității rome prin activități specifice POSDRU și POSCCE, concomitent cu asigurarea cadrului instituțional necesar implementării unor astfel de acțiuni în cadrul Agenției Naționale pentru Romi;
9. Eficientizarea parteneriatelor cu actori relevanți pe piața muncii din plan local: sindicate, patronate, universități, centre de formare profesională, unități de învățământ, ONG-uri, autorități publice locale etc.
10. Crearea unor mecanisme prin care angajatorii să fie cointeresați, incluzând posibile facilități la nivel local pentru antreprenorii care angajează persoane aparținând minorității rome, în special a celor care au familii cu mai mulți copii și sunt lipsiți de mijloace de subzistență.
11. Organizarea de cursuri prin care persoanele aparținând minorității rome sunt învățate cum să elaboreze un plan de afaceri și să inițieze o afacere, formare în managementul afacerilor, formare în managementul unui proiect etc.
12. Încurajarea inițiativelor de afaceri bazate pe responsabilitate socială prin facilitarea accesului la informații, concomitent cu acordarea de sprijin și consultanță pentru atragerea surselor de finanțare/creditare și implementarea afacerilor/proiectelor.
13. Ajustarea cadrului legislativ cu impact asupra inserției profesionale a grupurilor vulnerabile, inclusiv a persoanelor aparținând minorității rome.
14. Dezvoltarea unui mecanism de monitorizare a incluziunii a persoanelor aparținând minorității rome pe piața muncii la nivel local, județean și național.
15. Diversificarea ofertei locurilor de muncă pentru grupurile vulnerabile pe măsura calificărilor lor.

16. Stimularea obținerii de autorizații pentru anumite activități (meșteșuguri, artizanat etc.), susținerea unor asociații meșteșugărești în care meșteșugarii din cadrul minorității rome să practice ocupațiile lor.
17. Identificarea unor piețe concrete de desfacere pentru produsele meșteșugarilor și artizanilor.
18. Sprijinirea, în condițiile legislației în vigoare, a IMM-urilor aparținând persoanelor provenite din rândul minorității romilor, prin sistemul de credite avantajoase.
19. Organizarea unor campanii de stimulare a înregistrării persoanelor aparținând minorității romilor, neocupate și de sensibilizare a angajatorilor.
20. Stimularea implicării minorităților în strategiile locale de dezvoltare: prin axa LEADER din PNDR există în cadrul criteriilor de selecție un criteriu specific prin care se acordă 5 puncte în cazul în care parteneriatul public-privat al Grupului de Acțiune Locală are în componență reprezentanți ai minorităților naționale.

C. SĂNĂTATE

Obiectiv specific: Stimularea măsurilor de promovare a sănătății care să contribuie la creșterea accesului cetățenilor aparținând minorității rome la serviciile de sănătate publică și la creșterea speranței de viață.

în vederea îndeplinirii obiectivului în domeniul sănătății, MS a identificat următoarele priorități

1. campanii de vaccinare a copiilor nevaccinați din comunitățile de cetățeni români aparținând minorității rome;
2. organizarea de campanii de educație sanitară în domeniul prevenirii TBC în comunitățile locuite de cetățenii români aparținând minorității rome;

Acestea sunt completate de următoarele direcții de acțiune ce se regăsesc în planurile sectoriale de măsuri - Anexa 1 la prezenta Strategie.

Direcții de acțiune:

1. Sensibilizarea și informarea membrilor comunităților de romi asupra unor aspecte legate de sănătate: campanii desfășurate în pian local de tip preventiv adresate în special femeilor și copiilor.
2. îmbunătățirea accesului romilor la serviciile medicale publice preventive și curative prin instituționalizarea sistemului de mediatori sanitari, conceperea și implementarea unor programe specifice de profilaxie și tratament.
3. Sprijinirea, în condițiile legislației în vigoare, a tinerilor absolvenți romi, cu studii superioare în domeniul medical, în vederea angajării acestora pe piața muncii, cu precădere în comunitățile cu populație preponderent romă.
4. Identificarea soluțiilor pentru includerea membrilor minorității rome în sistemul asigurărilor de sănătate, înscrierea la medicul de familie, medicație compensată etc.
5. Conceperea și implementarea unor programe de informare sanitară, consultanță medicală și planificare familială, cu accent pe protecția mamei și copilului.

6. Campanii de vaccinare în comunitățile de romi prin comisii mixte formate din cadre medicale locale și de la nivelul DSP (Compartimentul Epidemiologie Boli Transmisibile) și reprezentanți ai comunităților de romi.
7. Organizarea și implementarea unor campanii de Informare, Educare și Comunicare (IEC) în domeniul prevenirii tuberculozei, HIV/SIDA, bolilor cu transmitere sexuală, hepatitelor și a altor boli transmisibile, adaptate și încadrate la specificul și sistemul cultural/tradițional al minorității rome urmate de efectuarea unor studii privind starea de sănătate a populației de romi, conforme cu campaniile desfășurate de Ministerul Sănătății și partenerii sociali.
8. Realizarea unei analize a situației mediatorilor sanitari angajați de autoritățile locale în conformitate cu strategia de descentralizare a serviciilor de sănătate publică care să ofere o imagine clară cu privire la statutul mediatorului sanitar în noul context, să permită redefinirea programului de mediere sanitară în contextul descentralizării serviciilor de sănătate publică, actualizarea standardului ocupațional al mediatorilor sanitari, dezvoltarea unui program de monitorizare permanentă și evaluare periodică a implementării programului de mediere sanitară.
9. Continuarea formării și angajării mediatorilor sanitari, proveniți din rândul comunităților de romi, care au rolul de a facilita dialogul romilor cu instituțiile și cadrele medicale, de a facilita înscrierea romilor pe listele medicilor de familie etc.
10. Evaluarea gradului de acces al romilor la serviciile publice de sănătate atât în mediul urban, cât și în mediul rural.
11. Dezvoltarea și implementarea de planuri de acțiune în domeniul sănătății romilor de către Autoritățile locale/județene în parteneriat cu ONG-uri locale/centrale ale romilor, cu suportul tehnic al Ministerului Sănătății și a Agenției Naționale pentru Romi pornind de la principiul abordării integrate a problematicii sănătății romilor.
12. Includerea la nivelul Grupului de lucru interministerial coordonat de Viceprim-ministru a unui mecanism de consultare și asistență tehnică privind implementarea planurilor de acțiune în domeniul sănătății romilor de către autoritățile locale/județene.
13. Implementarea de campanii de informare în rândul femeilor rome despre riscurile asociate mariajelor timpurii, prevenirea și combaterea violenței domestice și a traficului de persoane.
14. înființarea unei unități în Ministerul Sănătății, denumită „Unitate de Asistență Tehnică pentru coordonarea, monitorizarea și evaluarea mediatorilor sanitari”.

D. LOCUIRE ȘI MICĂ INFRASTRUCTURĂ

Obiectiv specific: Asigurarea, de către instituțiile centrale, locale și partenerii sociali a condițiilor de locuit decente în comunitățile defavorizate din punct de vedere economic și social, precum și asigurarea accesului la servicii publice și mică infrastructură.

în vederea îndeplinirii obiectivului în domeniul ocupării, MDRT a identificat următoarele priorități:

1. programul pilot „Locuințe sociale pentru comunitățile de romi” realizat prin Agenția Națională pentru Locuințe conform Hotărârii Guvernului nr.1237 din 2008 prin care se dorește construirea a 300 de locuințe;

2. programul de reabilitare a așezămintelor culturale în localitățile unde nu există astfel de instituții în mediul rural și mic urban. Realizarea unui proiect pilot pentru un Centru Social Comunitar pentru incluziune și educație permanentă ca mijloc de creștere a încrederii în comunități mixte;

Acestea sunt completate de următoarele direcții de acțiune ce se regăsesc în planurile sectoriale de măsuri - Anexa I la prezenta Strategie.

Direcții de acțiune în domeniile locuire și mică infrastructură:

A. Dezvoltarea infrastructurii comunitare care să favorizeze incluziunea cetățenilor aparținând minorității rome și accesul la educație permanentă

1. Dezvoltarea de centre sociale în special în zonele din mediul rural, care au ca scop acordarea de servicii sociale integrate, axate pe formare și ocupare în zonele/comunitățile locuite preponderent de cetățeni aparținând minorității rome;

B. Creșterea calității locuirii și asigurarea respectării drepturilor cetățenești pentru cetățenii aparținând minorității rome

2. Elaborarea și implementarea unor programe de construcție de locuințe în zonele locuite preponderent de populație aparținând minorității rome. Activitatea de construcții va avea ca obiectiv realizarea de condominii la standarde europene privind calitatea locuirii și în al doilea rând implicarea populației din zona respectivă ca forță de muncă ce se va califica în acest domeniu de activitate;

3. Reabilitarea unor clădiri aflate la dispoziția comunităților locale folosind și mâna de lucru, calificată și necalificată a viitorilor beneficiari pentru asigurarea unei locuințe pe perioadă determinată, până când persoanele aflate în dificultate, inclusiv cetățenii aparținând minorității rome, vor intra pe piața muncii și vor dispune de un venit suficient pentru a închiria sau a cumpăra propriile locuințe;

4. Dezvoltarea unor programe cu finanțare națională sau co-finanțare din fonduri externe nerambursabile pentru asigurarea condițiilor minime de locuit în comunitățile defavorizate din punct de vedere economic și social (racordarea la sistemele de energie electrică, apă potabilă, canalizare, gaz metan, salubritate).

5. Perfecționarea cadrului legislativ în domeniul locuirii astfel încât să se poată asigura respectarea în totalitate a libertăților și drepturilor în materia siguranței și locuirii

E. CULTURĂ

Obiectiv specific: Păstrarea, dezvoltarea și afirmarea identității culturale (limba, obiceiuri, patrimoniu) a minorității rome.

În vederea îndeplinirii obiectivelor în domeniul culturii, Ministerul Culturii și Patrimoniului Național a identificat următoarele priorități:

1. Realizarea unei emisiuni radio și TV bilingve

2. Organizarea de concursuri anuale de literatură romani (poezie, proză, teatru etc.) și publicarea celor mai bune lucrări

3. Dezvoltarea proiectelor teatrale în cadrul Studioului „Ion Budai Deleanu” pentru a se genera un repertoriu specific și un corp de profesioniști (actori, regizori) pentru un viitor teatru în limba romani.

Acestea sunt completate de următoarele direcții de acțiune ce se regăsesc în planurile sectoriale de măsuri - Anexa 1 la prezenta Strategie.

1. Conceperea și implementarea unor programe de sprijinire a exprimării elitelor culturale și artistice provenite din rândul minorității romilor, în scopul revigorării și afirmării identității etnice.

2. Inițierea unor proiecte culturale de reconstrucție și afirmare identitară a romilor în special în rândul copiilor și al tinerilor.

3. Organizarea și dezvoltarea unor rețele de valorificare a patrimoniului cultural al romilor, inclusiv prin adaptarea meseriilor tradiționale la contextul economic și social actual.

4. Organizarea unor expoziții tematice care să reflecte aspecte ale vieții și istoriei minorității romilor pe teritoriul României etc., bază necesară în vederea înființării muzeului culturii și civilizației romilor.
5. înființarea unui muzeu al culturii și civilizației romilor.
6. Sprijinirea proiectelor culturale privind păstrarea și promovarea culturii romani, a evenimentelor culturale cu specific inspirat din folclorul și cultura romani, a publicațiilor de specialitate, a cercetărilor interculturale și a publicațiilor referitoare la minoritatea romilor.
7. înființarea unui teatru al romilor, în care să fie reprezentate atât traduceri ale pieselor aparținând culturii universale, cât și creații în limba romani.
8. Fondarea unui ansamblu artistic muzical în cadrul CNCR și a unui repertoriu specific, atragerea unor muzicieni care să constituie un atelier de creație muzicală specifică.
9. Organizarea unor gale anuale și oferirea de premii pentru creațiile artistice în domeniu.

F.INFRASTRUCTURĂ SOCIALĂ

Obiectiv: Dezvoltarea de către instituții, a unor măsuri care prin serviciile pe care le oferă, răspund unor nevoi sociale ale categoriilor defavorizate, inclusiv a membrilor minorității rome în domeniile: dezvoltare comunitară, protecția copilului, justiție și ordine publică.

Direcții de acțiune:

F.1. Protecția copilului

MMFPS a identificat ca prioritate :

Inițierea unor programe de prevenire și combatere a discriminării cu care se confruntă copiii romi, inclusiv prin încurajarea realizării de parteneriate între organizațiile neguvernamentale și structurile publice locale pentru protecția copilului."

Acestea sunt completate de următoarele direcții de acțiune ce se regăsesc în planurile sectoriale de măsuri ~ Anexa 1 la prezenta Strategie.

- 1.Organizarea de campanii pentru prevenirea abuzului și neglijării copilului, precum și a tuturor fenomenelor care pot determina separarea copilului de familie.
2. Elaborarea de proiecte de intervenție socială pentru prevenirea și combaterea fenomenului „copiii străzii” prin implementarea unor proiecte naționale și locale de intervenție socială eficientă și de monitorizare continuă a acestora.
3. Sensibilizarea opiniei publice cu privire la drepturile copilului și la problematica copilului și a familiei în situație de risc sau dificultate.

F. 2. Justiție și ordine publica

In vederea îndeplinirii obiectivului în domeniul justiției și ordinii publice, s-au identificat următoarele priorități.

1. Continuarea alocării de locuri distincte pentru admiterea la instituțiile de formare profesională ale Ministerului Administrației și Internelor
2. Continuarea măsurilor afirmative în procesul de recrutare a personalului pentru structurile Poliției Române și ale Jandarmeriei Române din rândul cetățenilor români aparținând minorității rome, în conformitate cu prevederile legale.

Acestea sunt completate de următoarele direcții de acțiune ce se regăsesc în planurile sectoriale de măsuri - Anexa I la prezenta Strategie.

- 2.1. Organizarea unor campanii de promovare și respectare a drepturilor și libertăților fundamentale ale omului (a drepturilor civile, politice și sociale).
- 2.2. Derularea unor programe de informare pentru identificarea și soluționarea corectă a cazurilor de discriminare.
- 2.3. Identificarea, prevenirea și rezolvarea operativă prin mediere comunitară, fără caracter judiciar, a stărilor conflictuale susceptibile a genera violență familială, comunitară sau interetnică.
- 2.4. Inițierea și desfășurarea unor programe de educație juridică, civică și de prevenire, în colaborare cu membrii minorității rome

F. 3. Administrație și dezvoltare comunitară

în vederea îndeplinirii obiectivului în domeniul administrație și dezvoltare comunitară, MAI a identificat următoarele priorități.

1. Continuarea procesului de identificare a persoanelor fără acte de stare civilă și de identitate în vederea emiterii acestora.

Acestea sunt completate de următoarele direcții de acțiune ce se regăsesc în planurile sectoriale de măsuri - Anexa 1 la prezenta Strategie.

- 3.1. Consolidarea capacității administrative a autorităților locale în vederea accesării de fonduri externe nerambursabile destinate incluziunii romilor, utilizând expertiza persoanelor formate în acest domeniu, precum și contribuția autorităților locale și județene.
- 3.2. Recrutarea cetățenilor aparținând minorității rome și pentru structurile Poliției locale în considerarea prevederilor art.1 din Legea poliției locale nr. 155/2010.
- 3.3. Evaluarea semestrială a activității Birourilor Județene pentru Romi, precum și cea experților locali pentru problemele romilor care activează în cadrul primăriilor cu accent pe implicarea acestora în implementarea măsurilor cuprinse în Strategia Guvernului.
- 3.4. Introducerea în programele de pregătire a specialiștilor în administrație publică, asistență socială, sănătate, ordine publică, învățământ a unor module didactice referitoare la istoria, cultura și situația socio - economică a romilor.
- 3.5. Continuarea procesului de identificare a persoanelor fără certificate de stare civilă și fără acte de identitate în vederea înregistrării în registrele de stare civilă a actelor și faptelor de stare civilă aferente acestora, precum și procurării certificatelor de stare civilă și a actelor de identitate.
- 3.6. Analiza modalităților și punerea în aplicare a unor măsuri privind asigurarea dreptului de proprietate asupra terenului și locuințelor deținute de romi precum și a problemelor legate de aplicarea actelor normative privind constituirea sau reconstituirea dreptului de proprietate funciară.
- 3.7. Crearea unor programe integrate destinate incluziunii romilor prin identificarea și corelarea acestor activități/măsuri eligibile la finanțarea din fonduri externe nerambursabile, care pot contribui pe diverse paliere la îmbunătățirea situației economice și sociale a comunității rome.
- 3.8. Prezentarea rapoartelor anuale de către Agenția Națională pentru Romi și Secretariatul General al Guvernului privind stadiul implementării Strategiei Guvernului în ședință de Guvern și în Parlamentul României.
- 3.9. Realizarea și difuzarea de materiale cu privire la prevenirea și combaterea discriminării.
- 3.10 Inventarierea resurselor pe care comunitatea romă ie poate utiliza în vederea creșterii atractivității turistice a zonelor rurale locuite de romi.

3.11.Lansarea unui proces de dialog social care să contribuie la reducerea prejudecăților față de minoritatea romilor, creșterea solidarității și respectului reciproc între cetățeni și îmbunătățirea climatului interetnic prin activități desfășurate de instituții comunitare și organizațiile societății civile chemate să contribuie la mai buna cunoaștere a legislației și reglementărilor în vigoare, inclusiv legislația privind minoritățile naționale.

Vffi. REZULTATELE ȘI INDICATORII ACȚIUNILOR PROPUSE

Rezultatele preconizate se raportează la situația actuală, descrisă la capitolul „Definirea problemei”. Tipul de indicatori prevăzuți în anexa 2 pentru monitorizarea îndeplinirii măsurilor cuprinse în Strategia Guvernului de incluziune a cetățenilor români aparținând minorității rome pentru perioada 2012 - 2020 sunt indicatori primari și terțiari stabiliți în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 488/2005 privind aprobarea sistemului național de indicatori de incluziune socială, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 492 din 10 iunie 2005). Indicatorii stabiliți în anexa 2 pot suferi modificări la propunerea instituțiilor publice centrale implicate în utilizarea acestora cu scopul implementării propriilor măsuri sectoriale cuprinse în Strategia Guvernului, în conformitate cu art. 4 din Hotărârea Guvernului nr. 488/2005.

Rezultate		Indicatori
1.	Numărul programelor de formare inițială și continuă a cadrelor didactice în domeniul educației incluzive crescut cu 30%	Număr cadre didactice formare în tematica specifică școlii incluzive
2.	Numărul copiilor aparținând minorității rome care participă la învățământ preșcolar și la programe de sprijin, în vederea absolvirii învățământului obligatoriu crescut cu 30 puncte procentuale	Număr de copii/tineri romi care participă la învățământ preșcolar sau beneficiază de programe de sprijin în scopul stimulării participării școlare, reducerii absenteismului și obținerii succesului școlar.
3.	Creșterea cu 30% a numărului de locuri speciale pentru romi acordate la admiterea la liceu/universitate	Număr de elevi/studenti romi înscriși pe locuri speciale la liceu/universitate
4.	Monitorizarea sistematică și reducerea cazurilor de segregare școlară	Sistem de monitorizare a segregării școlare elaborat și aplicat periodic Număr de planuri de desegregare elaborate și monitorizate Număr de școli/clase desegregate

Ocupare

Rezultate		Indicatori
1.	Creșterea cu 60.000 a numărului persoanelor ocupate aparținând minorității rome.	Grad de ocupare a persoanelor active din rândul minorității rome
2.	Creșterea cu 25.000 a numărului femeilor ocupate aparținând minorității rome.	Grad de ocupare a femeilor din rândul minorității rome

* Numărul persoanelor incluse în măsurile 1 și 2 ale Capitolului VIII - ocupare poate fi mai mare decât cel menționat ca indicator. Țintele propuse se referă numai la persoanele care se declară conform legii ca aparținând minorității rome.

Sănătate

Rezultate		Indicatori
1.	înființarea unei unități în cadrul Ministerului Sănătății denumită Unitate de Asistență Tehnică pentru Coordonarea, Monitorizarea și Evaluarea activității mediatorilor sanitari	O unitate AT
2.	Creșterea numărului mediatorilor sanitari cu 25% față de 450 în anul 2011	Număr mediatorii sanitari

Locuire

Rezultate		Indicatori
1.	5000 de locuințe construite pentru beneficiari persoane aparținând cetățenilor romani aparținând minorității rome	Număr locuințe nou construite de care beneficiază persoane aparținând minorității rome
	5000 de locuințe reabilite - beneficiari persoane aparținând cetățenilor romani aparținând minorității rome	Număr locuințe reabilite de care beneficiază persoane aparținând minorității rome

Cultură

Rezultate		Indicatori
	înființarea „Muzeului Culturii și Civilizației Rome”	Un muzeu înființat
	înființarea „Teatrului Rom de Stat”	Un teatru înființat

IX. IMPLICAȚII PENTRU BUGET

Planurile de acțiune pe termen scurt pentru implementarea Strategiei Guvernului privind incluziunea cetățenilor români aparținând minorității romilor sunt constituite pe baza planurilor sectoriale și specifică sursele de finanțare necesare îndeplinirii fiecărui obiectiv stabilit.

Cheltuielile determinate de implementarea prezentului proiect de act normativ în perioada 2012-2015 se ridică la 234.710mii lei din care:

2012: 158.063 mii lei;

2013: 55.992 mii lei;

2014: 11.313 mii lei;

2015: 9.342 mii lei

Cheltuielile se suportă din sume alocate de la bugetul de stat, fonduri externe rambursabile și nerambursabile, bugetele unităților administrativ-teritoriale, bugetul asigurărilor pentru șomaj și din alte surse, potrivit legii, cuprinse în bugetele ordonatorilor principali de credite responsabili cu implementarea Strategiei.

Cheltuielile au fost estimate pe următorii 4 ani în conformitate cu prevederile H.G nr. 1361/2006 privind conținutul instrumentului de prezentare și motivare a proiectelor de acte normative supuse aprobării Guvernului.

Acțiunile, inclusiv o serie de măsuri a căror cuantificare nu a putut fi realizată la această dată, se suportă din bugetele prognozate pentru perioada 2012-2015 aferente ordonatorilor principali de credite cu responsabilități în implementarea Strategiei.

În urma primei evaluări intermediare a implementării Strategiei, preconizată a se realiza la sfârșitul anului 2013, se va efectua și o analiză a impactului bugetar, în vederea actualizării costurilor de implementare.

X. IMPLICAȚII JURIDICE

În plan legislativ se impune evaluarea actelor normative incidente domeniului incluziunii cetățenilor români aparținând minorității romilor, demersurile legislative urmărind cu precădere clarificarea competențelor și responsabilităților structurilor cu atribuții în materie, corelarea domeniilor subsecvente, precum și asigurarea compatibilității actelor normative și a demersurilor incidente domeniului incluziunii minorității romilor cu actele și reglementările UE.

Inițiativele legislative de modificare a unor acte normative de nivel superior (legi, ordonanțe ale Guvernului, hotărâri ale Guvernului) și a celor de nivel intern (ordine, instrucțiuni/decreți/HCL ale miniștrilor/președinților/instituției prefectului/administrației publice locale) se vor realiza conform planurilor legislative anuale, fundamentate pe baza noilor oportunități reieșite din Strategia Guvernului.

Mecanismul de cooperare interinstituțională prevăzut pentru coordonarea implementării Strategiei Guvernului privind incluziunea cetățenilor români aparținând minorității romilor pentru perioada 2012 - 2020 va fi înființat prin Decizie a Primului Ministru.

XI. MECANISMUL DE MONITORIZARE ȘI EVALUARE A STRATEGIEI GUVERNULUI

În baza prevederilor Strategiei de incluziune a cetățenilor români aparținând minorității rome, se constituie la nivel național, mecanismul de informare, comunicare, monitorizare și evaluare a Strategiei Guvernului. Pentru organizarea și funcționarea mecanismului sunt necesare reglementări administrative, măsuri și acțiuni ferme, desfășurate într-un dialog activ cu minoritatea romilor la nivel național,

O componentă importantă a mecanismului de monitorizare este măsurarea gradului de incluziune socială a minorității rome și gradul de absorbție a fondurilor structurale.

Mecanismul de monitorizare are la bază sprijinul și implicarea reală a societății civile. Este preconizat ca aceasta să lărgescă cercul parteneriatelor prin creșterea rolului și participării directe a ONG-urilor și a altor organizații de la nivel național, experimentate în implementarea și monitorizarea programelor destinate romilor, a ONG-urilor rome locale, și a grupurilor de inițiativă care reprezintă comunitățile de romi la nivel local.

a) La nivel central se organizează Compartimentul Central de Monitorizare și Evaluare, ce va avea ca rol coordonarea implementării activităților de monitorizare și evaluare a Strategiei și va constitui punct unic de contact pentru implementarea Cadrului Uniunii Europene pentru strategiile naționale pentru romi.

În cadrul Ministerului Administrației și Internelor, Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului, Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, Ministerului Muncii, Familiei și Protecției Sociale și Ministerului Sănătății se organizează la nivel de birou, o structură internă direct responsabilă cu monitorizarea și evaluarea implementării Strategiei, cu accent pe monitorizarea implementării măsurilor stabilite pentru realizarea direcțiilor de acțiune referitoare la Educație, Ocupare, Sănătate, Locuire și Mică infrastructură.

Compartimentul Central de Monitorizare și Evaluare va fi condus de un Consilier de Stat din aparatul de lucru al Guvernului, din structura acestuia făcând parte președintele Agenției Naționale pentru Romi, câte un reprezentant al birourilor de monitorizare și evaluare din cadrul Ministerului Administrației și Internelor, Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului, Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, Ministerului Muncii, Familiei și Protecției Sociale și Ministerului Sănătății, precum și 2 reprezentanți ai Secretariatului General al Guvernului.

Pe axa orizontală - Compartimentul Central de Monitorizare și Evaluare va menține relațiile de colaborare cu conducătorii ministerelor și altor instituții de la nivel național - Comisii ministeriale și grupuri tehnice de lucru și va coordona schimbul de informații și activitățile comune cu alte structuri de Monitorizare și Evaluare.

Compartimentul Central de Monitorizare și Evaluare va pregăti un calendar pentru utilizarea eficientă a acestui sistem de informare, monitorizare și de colectare de informații.

Pe axa verticală, Compartimentul Central de Monitorizare și Evaluare realizează legătura directă cu cele cinci birouri din instituțiile ce au planuri de măsuri ce fac parte integrantă a Strategiei și cu celelalte instituții naționale, regionale, județene sau locale cu responsabilități în acest domeniu.

Stabilirea canalelor de comunicare în cadrul rețelei de compartimente de monitorizare este prima și cea mai importantă atribuție a Compartimentului Central, ce va crea un sistem inter-instituțional de comunicare și monitorizare cu privire la implementarea, monitorizarea și evaluarea impactului

acțiunilor destinate incluziunii minorității romilor, care să includă autoritățile de la nivel central până la nivel de comunitate locală.

b) La nivel județean Birourile Județene pentru Romi sunt structurile desemnate cu monitorizarea implementării Strategiei naționale pentru incluziunea cetățenilor români aparținând minorității romilor.

Birourile județene pentru Romi coordonează toate activitățile de monitorizare a politicilor publice destinate minorității romilor și a proiectelor implementate la nivel județean . De asemenea, acestea organizează activități de susținere pentru activitățile de evaluare realizate de către Compartimentul Central de Monitorizare și Evaluare (organizează întâlniri cu membrii comunităților de romi și cu factorii interesați, asigură logistica pentru munca de teren etc.).

Rolul specific al Birourilor județene pentru Romi este acela de a informa și intermedia între nivelurile național, județean și local asupra modului de implementare a planurilor de măsuri specifice Strategiei Guvernului și de a facilita întâlnirile și discuțiile de lucru.

Birourile județene pentru Romi vor lucra pe două axe, verticală și orizontală, după cum urmează:

Pe axa verticală vor juca un rol important, de unitate intermediară în asigurarea legăturilor/ canalelor de comunicare dintre Compartimentul Central de Monitorizare și Evaluare și autoritățile administrației publice locale. De asemenea, ele vor furniza asistență și sprijin Grupului de lucru mixt.

Pe axa orizontală vor iniția și păstra relații de colaborare cu instituțiile administrației publice locale care inițiază, implementează și furnizează date referitoare la incluziunea cetățenilor aparținând romilor.

Compartimentul Central de Monitorizare și Evaluare va elabora rapoarte anuale de progres privind implementarea Strategiei Guvernului, pe baza rapoartelor furnizate de Birourile județene pentru romi. Ministerele și celelalte instituții guvernamentale implicate vor elabora semestrial rapoarte de progres privind stadiul de implementare a măsurilor din aria lor de competență cuprinse în Strategia Guvernului, pe care le vor transmite Compartimentului Central de Monitorizare și Evaluare.

Raportul anual va fi analizat și însușit de Grupul de Lucru la nivel interministerial și va fi prezentat în ședință de Guvern, spre aprobare. La sfârșitul fiecărei perioade de implementare a măsurilor prevăzute, pe termen scurt, mediu și lung se vor realiza studii de impact ale Strategiei.

În vederea evaluării impactului Strategiei de incluziune a cetățenilor aparținând minorității romilor, Agenția Națională pentru Romi va colabora cu evaluatori cu experiență ce vor elabora un studiu post implementare. Evaluarea stadiului de implementare a Strategiei Guvernului se va realiza într-o primă fază după încheierea primei perioade de implementare, la sfârșitul lui 2013 și va furniza o apreciere obiectivă a realizărilor/disfuncționalităților rezultate în urma implementării măsurilor cuprinse în prezenta Strategie însoțite de recomandări clare pentru creșterea eficacității acesteia, urmând ca, pe baza planurilor sectoriale ulterioare să se realizeze a doua fază a evaluării.

XII. ETAPE ULTERIOARE ȘI INSTITUȚII RESPONSABILE

Structuri responsabile

a) La nivel central

a1) coordonarea implementării și monitorizarea îndeplinirii Strategiei vor fi realizate de Compartimentului Central de Monitorizare și Evaluare

a2) implementarea Strategiei, în funcție de aria de competență relevantă pentru Fiecare plan de acțiune, va fi asigurată de :

Ministerul Justiției

Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale

Ministerul Sănătății

Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului

Ministerul Administrației și Internelor (inclusiv Birourile județene pentru Romi)

Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale

Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri

Ministerul Mediului și Pădurilor

Ministerul Culturii și Patrimoniului Național

Secretariatul General al Guvernului

Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării

Departamentul pentru Relații Interetnice

Ministerul Afacerilor Europene

b) La nivel regional/județean/local

Serviciile publice deconcentrate ale instituțiilor responsabile;

Birourile Județene pentru Romi, din cadrul instituției prefectului;

Autoritățile publice locale și structurile asociative ale acestora;

Implicarea societății civile

În vederea asigurării implementării cu succes a Strategiei Guvernului care să ducă la atingerea unui grad ridicat de incluziune a cetățenilor români aparținând minorității rome, este esențială implicarea activă a romilor în derularea acțiunilor care îi vizează. În acest sens, începând cu anul 2012, ANR va acționa în sensul creării unui mecanism de consultare și implicare permanentă a societății civile în procesul de implementare și monitorizare a Strategiei de incluziune a cetățenilor români aparținând minorității rome.

Măsuri organizatorice

a) la nivel central, ministerele de resort și celelalte instituții și autorități responsabile vor fi reprezentate în **Grupul de lucru interministerial**, constituit prin Decizia primului-ministru, nr. 36/24.03.2011 publicată în MO nr. 210/25.03.2011. Grupul de lucru este coordonat de Viceprim-Ministru iar conducerea sa va fi asigurată de Președintele ANR în colaborare cu doi secretari de stat din cadrul MMFPS și MAI. Grupul de lucru va funcționa conform regulamentului de organizare și funcționare, se

va reuniuni lunar, iar semestrial va fi prezentată, în ședința de Guvern, de către președintele grupului o notă privind activitatea și rezultatele înregistrate prin punerea în aplicare a Strategiei Guvernului.

La nivelul ministerelor vor fi înființate, sau, după caz, reactivate **Comisiile Ministeriale pentru Romi** (CMR), în termen de 30 de zile de la data adoptării Strategiei Guvernului, prin ordinele miniștrilor de resort. În componența CMR vor fi invitați și reprezentanți ai ANR, ca instituție de specialitate, și, după caz, reprezentanți ai organizațiilor neguvernamentale ale romilor, cu expertiză în domeniu. La nivelul instituțiilor subordonate ministerelor de resort, cu excepția Ministerului Administrației și Internelor, vor fi formate grupuri tehnice de lucru (GTL). Atât componența CMR-urilor și GTL-urilor cât și atribuțiile lor vor fi cuprinse în Regulamentul de Organizare și Funcționare (ROF).

Responsabilitățile CMR și GTL includ, însă nu se limitează la următoarele:

- Monitorizarea îndeplinirii măsurilor din aria specifică de activitate și întocmirea semestrială a rapoartelor de progres pentru a evalua impactul acțiunilor de incluziune a minorității rome și, după caz, în funcție de evoluțiile din pian intern și internațional, de revizuire și adaptare a Strategiei Guvernului.

b) La nivel regional, județean și local

Birourile regionale (BR) ale Agenției Naționale pentru Romi sunt formate în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr.1703/2004 privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Romi, cu modificările și completările ulterioare, și Hotărârea Guvernului nr.430/2001 privind aprobarea Strategiei Guvernului României de îmbunătățire a situației romilor, cu modificările și completările ulterioare. Birourile regionale ale Agenției Naționale pentru Romi sunt structuri organizate la nivelul regiunilor de dezvoltare.

În vederea implementării și monitorizării Strategiei Guvernului, Birourile Regionale au următoarele responsabilități:

- Propun sau, după caz, extind parteneriatele strategice cu organizații publice și private relevante la nivel regional.
- Susțin și monitorizează eforturile actorilor sociali la nivel regional pentru implementarea inițiativelor și programelor de referință pentru minoritatea romilor.
- Informează, colaborează și sprijină activitatea Birourilor Județene pentru Romi, din cadrul Instituțiilor prefectului, arondate celor 8 regiuni de dezvoltare.

Birourile județene pentru romi sunt structuri funcționale organizate la nivel județean în cadrul instituțiilor prefectului. Din componența acestora fac parte 3-4 experți angajați conform prevederilor Codului muncii și ale Legii nr. 188/1999 privind statutul funcționarilor publici, unul dintre experți aparținând minorității rome.

Birourile județene pentru romi funcționează în subordinea Prefectului și în coordonarea tehnică a Agenției Naționale pentru Romi. Componența nominală a birourilor județene pentru romi se stabilește prin ordin al Prefectului. Activitatea comisiilor BJR trebuie să se desfășoare în strânsă legătură cu activitatea Comisiei județene privind incluziunea socială și a Consiliului Județean, în vederea creșterii gradului de implicare a acestei instituții în implementarea Strategiei și a asigurării suportului financiar necesar cofinanțării proiectelor care vizează incluziunea minorității rome.

Principalele activități ale BJR includ, însă nu se limitează la:

- Asigurarea secretariatului tehnic al Grupului de Lucru Mixt (GLM) format la nivel județean, din reprezentanți ai structurilor deconcentrate ale ministerelor, membrii organizațiilor neguvernamentale ale romilor și delegați ai comunităților cetățenilor aparținând minorității rome, inclusiv consilieri județeni/locali. GLM se înființează prin ordin al prefectului.

» Elaborarea planului județean de măsuri privind incluziunea minorității rome prin armonizarea principalelor nevoi ale comunităților locuite de cetățeni aparținând minorității rome (identificate prin procesul de facilitare comunitară sau identificate de către autoritățile publice locale) cu măsurile prevăzute în Strategia Guvernului. Grupul de lucru mixt adoptă planul județean de măsuri privind incluziunea minorității rome elaborat de BJR, în baza Strategiei Guvernului. Fiecare instituție reprezentată în GLM al grupului de lucru va fi responsabil pentru implementarea măsurilor din aria sa de activitate, cuprinse în planul județean de măsuri.

- Introducerea măsurilor din Strategia națională privind incluziunea minorității rome în planurile de dezvoltare a județelor, sau, după caz, în planurile integrate de dezvoltare urbană, planurile de dezvoltare regională.
- Monitorizarea implementării măsurilor din aria de activitate a serviciilor deconcentrate ale ministerelor de resort și a partenerilor sociali pentru îndeplinirea obiectivelor și sarcinilor din Strategia Guvernului.
- Sprijinirea implementării măsurilor stabilite în planurile județene prin acordarea de consultanță reprezentanților serviciilor deconcentrate și prin facilitarea accesului acestora în cadrul comunităților cetățenilor aparținând minorității rome.
- Întocmirea rapoartelor semestriale de progres referitoare la implementarea planului județean de măsuri privind incluziunea minorității rome și înaintarea lor atât către Compartimentul Central de Monitorizare și Evaluare cât și către ANR.

Experții locali pentru romi funcționează la nivelul primăriilor. Ei se subordonează tehnic birourilor județene pentru romi și administrativ primarului. Experții locali reprezintă principala interfață dintre autoritățile publice și comunitățile de romi. La nivelul comunelor, funcția de expert pentru problemele romilor este exercitată de către un expert aparținând minorității rome. Atribuțiile expertului pentru problemele romilor sunt de a valorifica oportunitățile în plan local de care să beneficieze comunitatea locală, inclusiv minoritatea romilor.

Principalele activități ale experților locali pentru romi includ, însă nu se limitează la:

- Organizarea la nivel local a grupurilor de inițiativă locală (GIL) și a Grupurilor de lucru locale (G.L.L.).
- Grupul de inițiativă locală este format din reprezentanți ai comunităților de cetățeni aparținând minorității rome în care ei activează. Rolul GIL este de a stabili în baza procesului de facilitare comunitară organizată de expertul local, principalele nevoi și stabilirea priorităților conforme cu direcțiile de acțiune ale Strategiei Guvernului. Componenta GIL și prioritățile stabilite vor fi discutate în cadrul grupurilor de lucru locale (G.L.L.).
- Grupul de lucru local (G.L.L.) este format din: expertul local, reprezentanți ai instituțiilor publice locale, membri ai Consiliului Local (inclusiv consilierii aleși ai minorității rome), membri ai organizațiilor neguvernamentale (inclusiv cele ale romilor) și un delegat al comunității locale a romilor din G.L.L. G.L.L. va fi înființat prin Hotărâre a Consiliului Local (H.C.L.).
- Elaborarea, în baza Strategiei Guvernului, a planului local de acțiune privind incluziunea minorității rome, stabilit în baza procesului de identificare și selecție a principalelor nevoi ale comunităților locale cu un număr semnificativ de romi și supunerea acestuia spre aprobarea G.L.L. Planul de acțiune adoptat de Grupul de lucru local (G.L.L.) va fi asumat (total sau parțial) de către Consiliul Local prin H.C.L. Fiecare membru al grupului de lucru local va fi responsabil pentru implementarea măsurilor din aria sa de activitate, cuprinse în planul de acțiune local.
  - Introducerea planului de acțiune locală privind incluziunea minorității rome în strategia de dezvoltare a localității.

- Transmiterea planului local de acțiune către Birourile Județene pentru Romi în vederea introducerii în planul județean de măsuri și în strategia de dezvoltare a județului.
- Monitorizarea implementării măsurilor din planul de acțiune locală și formularea de propuneri în vederea îmbunătățirii acestora.
- întocmirea rapoartelor semestriale de progres privind implementarea planului de acțiune locală și transmiterea lor către BJR și ANR.

Următoarele anexe fac parte integrantă din prezenta Strategie:

Anexa nr.1 la Strategie - Planuri de măsuri sectoriale

Anexa nr.2 la Strategie - Tipuri de indicatori generali de performanță pentru prioritățile Strategiei Guvernului

Planuri de măsuri sectoriale

A. EDUCAȚIE:

Obiective:

(1) Asigurarea accesului egal, gratuit și universal al cetățenilor români aparținând minorității romă la educație de calitate la toate nivelurile în sistemul public de învățământ, pentru a sprijini creșterea economică și dezvoltarea societății bazate pe cunoaștere.

(2) Promovarea educației incluzive în cadrul sistemului educațional, inclusiv prin prevenirea și eliminarea segregării și combaterea discriminării pe baze etnice, de statut social, dizabilități sau alte criterii care afectează copiii și tinerii proveniți din grupuri dezavantajate, inclusiv romi.

Măsuri	Instituții responsabile	Termen	Interval de evaluare L - Lunar T - Trimestrial S - Semestrial A - Anual	Buget		Observații
				Cost	Surse de finanțare	
<p>I. Dezvoltarea unui sistem de culegere și monitorizare a datelor privind cuprinderea copiilor de vârstă preșcolară și școlară într-o formă de învățământ</p> <p>1.1, Crearea și validarea unor instrumente de identificare și de evaluare a nevoilor educaționale și socio-culturale, precum și a riscurilor</p>	<p>MECTS* (responsabili cu atribuții legate de curriculum, evaluare, activități extrașcolare și inspecție școlară) MMFPS ANR Inspectorate școlare CJRAE /CRED/ CRSE DGASPC Unități de învățământ</p>	septembrie 2013	A	nu necesite! alocări suplimentare din partea MECTS	Buget MECTS Bugete locale	Măsura 3 din <i>Liniile directe privind incluziunea romilor pentru perioada 2011-2020</i>

<p>aferente pt. grupurile dezavantajate</p> <p>1.2. Modificarea structurii BDNE, în sensul colectării datelor relevante pentru asigurarea accesului la educație al grupurilor dezavantajate</p>	<p>Serviciul de evidență a populației din primărie ONG-uri cu experiență în domeniu</p>					
<p>2. Extinderea, derularea, monitorizarea și mediatizarea setului de programe de sprijin care vizează stimularea participării școlare, reducerea absenteismului și obținerea succesului școlar în învățământul preuniversitar</p> <p>2.1. Crearea sau revizuirea metodologiilor specifice de organizare a programelor educaționale de sprijin promovate de noua Lege a educației naționale: - "Școala de după școală" - "A doua șansă" - "Alfabetizare funcțională "</p> <p>2.2. Finanțarea programului "Școala de după școală" pentru copiii/elevii din grupuri dezavantajate</p> <p>2.3. Continuarea programelor de sprijin social care intra în responsabilitatea MECTS</p> <p>2.4. Monitorizarea livrării programului "Grădinița de vară" sau a altor inițiative comunitare alternative asemănătoare, în zonele în care instituțiile școlare locale depistează cel puțin 15 copii romi care nu au frecventat învățământul</p>	<p>MECTS* Inspectorate școlare (responsabili cu atribuții legate de educația grupurilor dezavantajate, de rețeaua școlară și culegerea datelor din educație în sistem informatic)</p> <p>ANR</p> <p>CJRAE</p>	<p>septembrie 2012</p>	<p>A</p>	<p>nu necesită alocări defalcate pt.grupul ținta din partea MECTS</p> <p>nu necesită alocări suplimentare din partea MECTS</p> <p>nu necesită alocări suplimentare din partea MECTS</p> <p>nu necesită alocări suplimentare din partea MECTS</p>	<p>Buget MECTS</p> <p>Bugete locale</p> <p>Bugete proiecte FSE la nivel județean</p> <p>Sponsorizări</p>	<p>Măsurile 1,2,3, 10, 12 din <i>Liniile directe privind incluziunea romilor pentru perioada 2011-2020</i></p>

<p>preșcolar.</p> <p>2.5. Monitorizarea înființării și funcționării claselor bilingve (romani - română; romani - maghiară) sau de grădinițe/clase în limba maternă (romani) în comunitățile unde sunt cel puțin 15 solicitări de acest tip</p> <p>2.6. Organizarea de concursuri, activități extrașcolare, extracurriculare și tabere școlare care să ofere facilități copiilor/elevilor proveniți din grupuri dezavantajate</p> <p>2.7. Continuarea aplicării măsurii privind acordarea de locuri speciale pentru candidații romi la admiterea în învățământul liceal, profesional, postliceal și superior</p> <p>2.8. Informarea categoriilor diferite de beneficiari cu privire la serviciile disponibile în școli, grădinițe, CJRAE, CJAPP, CRED/CRSE etc.</p> <p>2.9. Monitorizarea calității serviciilor de sprijin existente, precum și a celor de consiliere și orientare/ tutorat specifice grupurilor dezavantajate</p>				<p>nu necesită alocări suplimentare din partea MECS</p> <p>nu necesită alocări suplimentare din partea MECS</p> <p>nu necesită alocări suplimentare din partea MECS</p> <p>nu necesită alocări suplimentare din partea MECS</p> <p>nu necesită alocări suplimentare din partea MECS</p>		
<p>3. Armonizarea și completarea sistemului de asigurare a calității, cu accent pe managementul educației incluzive</p> <p>3.1. Revizuirea standardelor de calitate ale ARACIP, conform principiilor educației incluzive și</p>	<p>MECS* (responsabili cu atribuții legate de educația grupurilor dezavantajate și inspecție școlară, precum și experți ARACIP)</p>	<p>Septembrie 2012</p>	<p>A</p>	<p>nu necesită alocări suplimentare din partea MECS</p>	<p>Bugete MECS, ISJ și CCD</p> <p>Bugete proiecte FSE la nivel județean</p>	<p>Măsurile 6, 7 din <i>Linii directoare privind incluziunea romilor pentru perioada 2011-2020</i></p>

<p>elaborarea și aprobarea indexului incluziunii școlare/educației incluzive</p> <p>3.2.Revizuirea metodologiei de inspecție școlară din perspectiva includerii componentei de educație remedială, educație mulți și interculturală, educație incluzivă</p> <p>3.3..Monitorizarea măsurilor de promovare a educației incluzive prin inspecție școlară și prin comisiile de asigurare a calității</p> <p>3.4. Revizuirea metodologiei privind criteriile de evaluare a cadrelor didactice și a unităților de învățământ, în sensul creșterii ponderii componentei de educație incluzivă și a ponderii componentei privind lucrul cu grupurile dezavantajate</p> <p>3.5. Formarea inspectorilor școlari și a managerilor școlari pentru utilizarea indexului de educație incluzivă</p>	<p>ANR</p> <p>Inspectorate școlare</p> <p>Unități de învățământ/ CJRAE/ CRED/CRSE</p> <p>ONG-uri cu experiență în domeniu</p>			<p>nu necesită alocări suplimentare din partea MECTS</p> <p>nu necesită alocări suplimentare din partea MECTS</p> <p>nu necesită alocări suplimentare din partea MECTS</p> <p>nu necesită alocări suplimentare din partea MECTS</p>		
<p>4. Continuarea măsurilor de desegregare în sistem</p> <p>4.1.Elaborarea metodologiilor specifice privind <i>fundamentarea cifrei de școlarizare și organizarea rețelei școlare, a metodologiei privind mișcarea personalului didactic</i>, precum și a regulamentului de organizare și funcționare a unităților de învățământ <i>preuniversitar</i>, ținând cont de aspectele specifice vizate de măsurile de desegregare</p>	<p>MECTS* (responsabili cu atribuții legate de educația grupurilor dezavantajate, rețea școlară și mișcarea personalului didactic)</p> <p>ANR</p> <p>Inspectorate școlare</p> <p>CJ/CL</p>	<p>Septembrie 2013</p>	<p>A</p>	<p>nu necesită alocări suplimentare din partea MECTS</p> <p>nu necesită</p>	<p>Bugete MECTS, ISJ, CJ/CL</p> <p>Bugete proiecte FSE sau alte surse de finanțare</p>	<p>Măsurile 2, 3, 6, 9 din <i>Liniile directoare privind incluziunea romilor pentru perioada 2011-2020</i></p>

4.2.Revizuirea regulamentelor de ordine interioară de la nivelul unităților de învățământ, în acord cu prevederile Legii educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare și a metodologiilor/regulamentelor nou promovate, precum și de aspectele specifice legale de fenomenul de desegregare

ONG-uri cu experiență în domeniu

4.3.Monitorizarea efectelor Ordinului ministrului educației, cercetării și tinerelului nr. 1529/18.07.2007 privind dezvoltarea problematicii diversității în curriculumul național și a Ordinului ministrului educației, cercetării și tinerelului nr. 1540/19.07.2007 privind interzicerea segregării școlare a copiilor romi și aprobarea Metodologiei pentru prevenirea și eliminarea segregării școlare a copiilor romi.

4.4.Elaborarea planurilor de desegregare la nivel județean

4.5.Monitorizarea, prin inspecție școlară, a planurilor de desegregare la nivel județean

4.6.Elaborarea unui set de pachete standard pentru intervenție în situațiile de desegregare, parte a aceluiași ghid a) desegregării

alocări
suplimentare din
partea MECTS

nu necesită
alocări
suplimentare din
partea MECTS,
transportul
inspectorilor va
fi suportat de
ISJ-uri

nu necesită
alocări
suplimentare din
partea MECTS

nu necesită
alocări
suplimentare din
partea MECTS,
transportul
inspectorilor va
fi suportat de
ISJ-uri

(1000 pachete X
50 lei/pachet)
TOTAL;
50.000 lei

<p>5. Restructurarea formării inițiale a cadrelor didactice, ținând cont de respectarea principiilor școlii incluzive</p> <p>5.1. Constituirea și funcționarea unui grup de lucru (GL) pt. definirea structurii și a conținutului masteratului didactic</p> <p>5.2. Realizarea și aprobarea structurii și a conținutului masteratului didactic</p> <p>5.3. Formarea profesorilor mentori de practică pedagogică</p>	<p>MECTS* (responsabili cu atribuții legate de formarea inițială, înv. universitar pedagogic și incluziune școlară/socială)</p> <p>Inspectorate școlare</p> <p>ONG-uri cu experiență în domeniu</p>	Septembrie 2013	A	<p>nu necesită alocări suplimentare din partea MECTS</p> <p>nu necesită alocări suplimentare din partea MECTS</p> <p>(10 mentori/județ X 42 județe = 420 pers. X 5 zile/stagiu X 200 lei/pers/zi) TOTAL: 420.000 lei</p>	<p>Bugete MECTS, universități</p> <p>Bugete FSE</p>	<p>Măsurile 9, 10, 11 din <i>Liniiile directeare privind incluziunea romilor pentru perioada 2011-2020</i></p>

<p>6. Implicarea CCD-urilor în susținerea non-discriminării, a egalității de șanse, a multiculturalității și a educației incluzive</p> <p>6.1. Analiza și actualizarea metodologiei de formare continuă, în sensul valorizării modulelor referitoare la educare incluzivă</p> <p>6.2. Identificarea persoanelor resursă, inclusiv inspectori pentru educația copiilor romi/metodiști romi, la nivelul JSJ/ISMB/CCD, pentru asigurarea modulelor de formare privind specificul rom</p> <p>6.3. Dotarea bibliotecilor din CCD-uri cu materiale din domeniu</p>	<p>MECTS * (responsabili cu atribuții legate de educația grupurilor dezavantajate, educație incluzivă)</p> <p>ANR</p> <p>Inspectorate școlare</p> <p>Casele Corpului Didactic (CCD)</p> <p>ONG-uri cu experiență în domeniu</p>	<p>Septembrie 2012</p>	<p>A</p>	<p>nu necesită alocări suplimentare din partea MECTS</p> <p>nu necesită alocări suplimentare din partea MECTS</p> <p>nu necesită alocări suplimentare din partea MECTS</p>	<p>Bugete MECTS, ISJ, CCD</p> <p>Bugete proiecte FSE la nivel județean</p> <p>Sponsorizări</p>	<p>Măsurile 6, 7, 10, 11 din <i>Liniile directoare privind incluziunea romilor pentru perioada 2011-2020</i></p>
<p>7. Dezvoltarea unui sistem de profesionalizare a formatorilor din domeniul educației incluzive</p> <p>7.1. Formarea unui grup interinstituțional (MMFPS, MECTS, Direcția formare continuă din MECTS, CNCFPA, ANOFM, etc.) care să definească și să promoveze statutul profesional al formatorului în domeniul ed. incluzive</p> <p>7.2. Crearea unor baze de date la nivel județean, în CCD-uri, privind formatorii în domeniul ed. incluzive,</p>	<p>MECTS* (responsabili cu atribuții legate de educația grupurilor dezavantajate și educație incluzivă) și MMFPS (responsabili cu atribuții în formarea profesională)</p> <p>ANR</p> <p>Inspectorate școlare, CCD-uri</p> <p>CJ/CL</p> <p>ONG-uri cu experiență</p>	<p>Septembrie 2012</p>	<p>A</p>	<p>nu necesită alocări suplimentare din partea MECTS</p> <p>nu necesită alocări suplimentare din partea MECTS</p>	<p>Bugete MECTS, ISJ, CCD</p>	<p>Măsurile 6, 7, 9, 10, 11 din <i>Liniile directoare privind incluziunea romilor pentru perioada 2011-2020</i></p>

concomitent cu continuarea formării acestora de către diferiți furnizori acreditați	în domeniu					
<p>8. Continuarea măsurilor afirmative de susținere a educației grupurilor dezavantajate, cu focalizare pe angajarea resursei umane care să răspundă nevoilor identificate</p> <p>8.1. Asigurarea, la nivelul fiecărui ISJ, a inspectorilor școlari de specialitate/metodiștilor pentru educația copiilor romi/ minorități, a mediatorilor școlari necesari</p> <p>8.2. Continuarea formării mediatorilor școlari</p> <p>8.3. Continuarea cursurilor de inițiere/perfecționare a cunoștințelor de limba romani destinate cadrelor didactice de etnia roma sau neroma, calificate și necalificate</p> <p>8.4. Acordarea de locuri speciale pentru candidații romi în facultăți care formează personal pentru instituțiile publice (profil psihopedagogie, asistență socială.</p>	<p>MECTS* (responsabili cu atribuții legate de educația grupurilor dezavantajate și mișcarea personalului didactic)</p> <p>ANR</p> <p>Inspectorate școlare</p> <p>Unități de învăț. preuniversitar și universități</p> <p>Furnizori de formare acreditați</p>	Septembrie 2013	A	<p>nu necesită alocări suplimentare din partea MECTS</p> <p>(3 mediatori școlari rromi/județ X 42 județe X 5 zile/stagiu X 200 lei/zi/pers, inclusiv transport)</p> <p>TOTAL: 126.000 lei/an</p> <p>nu necesită alocări suplimentare din partea MECTS</p> <p>nu necesită alocări suplimentare din partea MECTS</p>	<p>Bugete MECTS, ISJ, universități</p> <p>Fonduri extrabugetare</p> <p>Sponsorizări</p>	Măsurile 1, 2, 3, 4, 5, 9, 10, 11, 12 din <i>Umile directoare privind incluziunea romilor pentru perioada 2011-2020</i>

<p>medicină etc.)</p> <p>8.5. înființarea, la universitățile cu tradiție, a unor departamente / secții de limba și cultura romani</p> <p>8.6. Elaborarea unui modul didactic privind educația incluzivă și punerea lui la dispoziția facultăților</p> <p>8.7. Formarea de voluntari selectați din rândul elevilor și al studenților romi admiși pe locurile distincte pentru activități de asistare școlară și de consiliere în comunitățile și familiile rome</p>				<p>nu necesită alocări suplimentare din partea MECTS</p> <p>nu necesită alocări suplimentare din partea MECTS</p> <p>(3 pers./județ X 42 X 2 zile X 200 lei/pers/zi, inclusiv transport) TOTAL: 50.400 lei/an</p>		
<p>9. Monitorizarea activității ISJ și a grupurilor /comitetelor locale de sprijin pentru îmbunătățirea accesului la educație al grupurilor dezavantajate</p> <p>9.1. înființarea unei Comisii pentru Combaterea segregării și promovarea calității educației în școlile cu un număr semnificativ de romi</p> <p>9.2. Elaborarea setului de proceduri standard cu privire la colaborarea eficientă interinstituțională la nivel județean/local, ca parte a sistemului de monitorizare</p> <p>9.3. încheierea unor parteneriate la nivel central și local între instituții/organizații implicate, în vederea asigurării funcționalității sistemului de monitorizare a</p>	<p>MECTS* (responsabili cu atribuții legate de educația grupurilor dezavantajate și inspecție școlară)</p> <p>ANR</p> <p>Inspectorate școlare</p> <p>Unități de învățământ preuniversitar</p> <p>CJ/CL</p> <p>Instituții centrale și locale, ONG-uri cu experiență în domeniu</p>	<p>Septembrie 2013</p>	<p>A</p>	<p>nu necesită alocări suplimentare din partea MECTS</p> <p>nu necesită alocări suplimentare din partea MECTS</p> <p>nu necesită alocări suplimentare din partea MECTS</p>	<p>Buget MECTS</p> <p>Bugete proiecte FSE sau alte surse de finanțare</p>	<p>Măsurile 1-12 din <i>Liniile directe privind incluziunea romilor pentru perioada 2011-2020</i></p>

măsurilor de intervenție aplicate la nivel județean și local				nu necesiți! alocări suplimentare din partea MECTS		
9.4. Postarea pe site-ul MECTS a unor rapoarte anuale privind educația incluzivă						
<p>10. Participarea comunității locale la activități și programe de îmbunătățire a accesului nediscriminatoriu al copiilor din grupuri dezavantajate, aparținând minorității romilor, la învățământ obligatoriu, în învățământul de stat</p> <p>10.1. Consilierea, la nivel județean și, eventual, local a unui comitet/grup de sprijin pentru îmbunătățirea accesului la educație pentru grupuri dezavantajate</p> <p>10.2. Cuprinderea propunerilor acestor grupuri/comitete de sprijin în <i>Strategiile județene privind îmbunătățirea accesului la educație</i></p> <p>10.3. Realizarea și distribuirea, îndeosebi în comunitățile dezavantajate, a unor publicații/studii care evidențiază exemplele/cazuri de succes</p> <p>10.4. Promovarea și derularea unor programe de educație parentală la nivel local, precum și a activităților/proiectelor care vizează cooperarea școală-familie, școală-comunitate</p> <p>10.5. Asigurarea vizibilității</p>	<p>MECTS* (responsabili cu atribuții legate de educația grupurilor dezavantajate și inspecție școlară) și MMFPS</p> <p>ANR</p> <p>Inspectorate școlare și DGASPC</p> <p>Unități de învățământ/ CJRAE/CRED/CRSE</p> <p>CJ/CL</p> <p>ONG-uri cu experiență în domeniu</p> <p>Mass media</p>	Septembrie 2011	A	<p>nu necesită alocări suplimentare din partea MECTS</p> <p>nu necesită alocări suplimentare din partea MECTS</p> <p>nu necesită alocări suplimentare din partea MECTS</p> <p>nu necesită alocări suplimentare din partea MECTS</p> <p>nu necesită alocări</p>	<p>Buget MECTS</p> <p>Bugete locale</p> <p>Bugete proiecte FSE sau alte surse de finanțare</p>	<p>Măsurile 3, 8, din <i>Linile directoare privind incluziunea romilor pentru perioada 2011-2020</i></p>

evenimentelor de acest gen, după caz, pe site-urile MECTS/ISJ/CJ.				suplimentare din partea MECTS		
<p>11. Informare / diseminare referitor la segregare/ desegregare, acces nediscriminatoriu la educație, prevenirea absenteismului și abandonului școlar, a abuzului și neglijării copilului</p> <p>11.1. Promovarea prin HG a strategiilor elaborate de MECTS în domeniul ed. timpurii, ed. parentale și ed. incluzive și elaborarea planurilor de implementare ale acestora</p> <p>11.2. Monitorizarea măsurilor integrale din cadrul strategiilor menționate cu sprijinul SGG</p> <p>11.3. Continuarea editării și postării pe site-ul MECTS a buletinului informativ electronic privind educația copiilor romi</p> <p>11.4. Înființarea la nivelul MECTS a unui punct de informare privind problematica grupurilor dezavantajate</p> <p>11.5. Asigurarea vizibilității, pe site-ul MECTS, a documentelor și acțiunilor privind desegregarea școlară</p>	<p>MECTS * (responsabili cu atribuții legate de educația grupurilor dezavantajate, politici publice și relația cu partenerii sociali)</p> <p>SGG ANR</p> <p>Instituții centrale (ministere implicate în soluționarea problematicei grupurilor dezavantajate)</p> <p>Inspectorate școlare CJ/CL</p> <p>ONG-uri cu experiență în domeniu</p> <p>Mass media</p>	Septembrie 2013	A	<p>nu necesită alocări suplimentare din partea MECTS</p> <p>nu necesită alocări suplimentare din partea MECTS</p> <p>nu necesită alocări suplimentare din partea MECTS</p> <p>nu necesită alocări suplimentare din partea MECTS</p>	<p>Buget SGG</p> <p>Bugete MECTS</p> <p>ISJ, CJ</p> <p>Bugete proiecte FSE sau alte surse de finanțare</p>	<p>Măsurile 3, 6, 7, 8, 9 din Liniile directoare privind incluziunea romilor pentru perioada 2011-2020</p>

11.6. Conceperea și derularea unor campanii de prevenire a discriminării și de promovare a diversității și a principiilor de incluziune în sistemul educațional

11.7. Extinderea predării opționale a orelor de istoria și tradițiile romilor, pentru elevii romi și ne-romi, la liceu

11.8. Introducerea în curriculum a unor teme privind prevenirea și combaterea discriminării, promovarea diversității, a multiculturalismului în școală;

11.9. Introducerea, la nivelul școlilor, a unor programe de inițiere / formare a cadrelor didactice ne-rome, a părinților și a elevilor ne-romi în spiritul respectului pentru diversitate, multiculturalism, prevenirea și combaterea discriminării, cunoașterea culturii și a mentalităților rome

*Prinia instituție este instituție coordonatoare

nu necesită
alocări
suplimentare din
partea MECTS

nu necesită
alocări
suplimentare din
partea MECTS

nu necesită
alocări
suplimentare din
partea MECTS

nu necesită
alocări
suplimentare din
partea MECTS

B. Ocupare

Obiectiv: Stimularea creșterii ocupării forței de muncă a persoanelor aparținând minorității romilor și creșterea atractivității pentru investiții.

Masuri	Instituții responsabile	Termen	Interval evaluare	Buget		Observații
				Cost	Sursa finanțare	
1. Promovarea antreprenorialului în rândul comunităților locale cu un procent însemnat de populație aparținând minorității romilor ca soluție pentru activarea partenerilor locali și găsirea soluțiilor pentru problemele complexe ale comunităților locale.	MMFPS , MECMA, MECTS, ANR Serviciile deconcentrate ale ministerelor de resort și ale ANR Autoritățile publice locale (Consiliul județean, Consiliul Local, Primării) Parteneri sociali	2012-2015			Fonduri structurale Buget de stat Buget local Alte surse	
2. Identificarea unor oportunități de muncă bazate pe flexibilitate pentru grupurile vulnerabile, în special pentru femeile aparținând minorității romilor (locuri de muncă flexibile, dar având asigurări sociale plătite), activități generatoare de venit și mici afaceri pentru familii, programe de ucenicie sau tutorat, concomitent cu asigurarea suportului pentru accesul la serviciile de educație și îngrijire: creșe și grădinițe, „școală după școală”.	MMFPS, MECMA, MECTS, ANR Serviciile deconcentrate ale ministerelor de resort și ale ANR Autoritățile publice locale (Consiliul Județean, Consiliul Local, Primării) Parteneri sociali	2012-2015		892 ron/persoană	Fonduri structurale Buget de stat Buget local Alte surse	
3. Adaptarea, la nevoile pieței muncii, a cursurilor de formare profesională, oferite de către centrele de formare din structura ANOFM. *	MMFPS, ANR Parteneri sociali	2012-2015		572 ron/cursant - preț mediu al programelor de formare profesională oferite de ANOFM în 2010	Fonduri structurale Buget de stat Buget local Alte surse	
4. Identificarea modalităților de recunoaștere a competențelor profesionale ale cetățenilor aparținând minorității rome, obținute în afara cadrului formal, în scopul facilitării incluziunii pe piața muncii a persoanelor aparținând minorității rome.	MMFPS, MECMA, ANR Serviciile deconcentrate ale ministerelor de resort și ANR Autoritățile publice locale (Consiliul Județean, Consiliul Local, Primării) Partenerii sociali	2012-2015			Fonduri structurale Buget de stat Buget local Alte surse BAS	Menționăm că nu există buget separat pentru persoanele aparținând minorității rome pentru nici o măsură activă.
5. Acordarea, în condițiile legii, de facilități pentru întreprinzători și agenți economici care angajează persoane aparținând minorității romilor.	MMFPS, MECMA, ANR Serviciile deconcentrate ale ministerelor de resort și ale ANR	2012-2015			Fonduri structurale Buget de stat Buget local	

	Autoritățile publice locale (Consiliul Județean, Consiliul Local, Primării)				<Ite surse	
	Parteneri sociali					
6. Stimularea activităților agricole pentru comunitățile de romi în concordanța cu politica agricolă comuna și politica agricolă națională.	MADR, ANR, Camerele Agricole	2012-2013 2013-2020			Buget european Buget național	<p>Politica Agricolă Comună prin măsurile de sprijin din Pilonul I și Pilonul II se adresează tuturor fermierilor din UE și nu poate include la ora actuală măsuri specifice unei minorități. Dacă în perioada 2013-2020 prin pilonul II (PNDR¹) se vor accepta unele măsuri acestea se vor putea aplica și în România.</p> <p>Pentru o campanie de informare și consultanță specifică pentru accesarea formelor de sprijin: plăți pe suprafața, plăți naționale complementare pe suprafață și animale, plăți de agromediu, sprijin pentru fermele de semi-subsistentă etc., ANR cu sprijinul MADR și al Camerelor agricole ar putea identifica potențialii beneficiari, fermieri de minoritate romă și li se va acorda tot sprijinul prin informații și eventual consultanță.</p> <p>Menționăm că în bazele de date APIA și AM-PNDR nu există date referitoare la beneficiarii sprijinului în conformitate cu PAC care să fie cetățeni români aparținând minorității rome și nici nu poate fi impusă de aici înainte în formularele de cerere o astfel de cerință. Din acest motiv implicarea ANR pentru aceasta acțiune este crucială.</p>
7. Susținerea unor programe de conștientizare a angajatorilor privind fenomenul de discriminare la locul de muncă, egalitate de șanse, hărțuire psihologică și dialog social.	MMFPS, MECMA, ANR Serviciile deconcentrate ale MMSPF și ANR Autoritățile publice locale (Consiliul Județean, Consiliul Local, Primării) Unitatea Mobilă de Asistență Parteneri sociali	2012-2015			Fonduri structurale Buget de stat Buget local Alte surse BAS	Menționăm ca nu există buget separat pentru persoanele aparținând minorității rome pentru nicio măsura activă.
S. Inițierea unei scheme de micro-creditare pentru grupurile dezavantajate, inclusiv pentru romi, prin care să se favorizeze	MECMA, MFPSP, ANR	2012-2013		150 ron/persoană	Fonduri structurale	

începerea de afaceri proprii, cu accent pe participarea femeilor rome.	Serviciile deconcentrate ale ministerelor de resort și ale ANR Autoritățile publice locale (Consiliul Județean, Consiliul Local, Primării) Unitatea mobilă de asistență Parteneri sociali				Buget de stat Buget local Alte surse	
9. Acordarea serviciilor de consiliere profesională persoanelor aflate în dificultate, inclusiv pentru membrii minorității romilor, în vederea reintegrării sociale: identificarea surselor de finanțare pentru demararea de activități pe cont propriu, sprijin pentru pregătirea unui CV și pentru participarea la un interviu, găsirea unui loc de muncă, facilitarea accesului la locuință socială, publică, privată *	MMFPS, MDRT, ANR Autoritățile locale Partenerii sociali	2012-2015			Fonduri structurale Buget de stat Buget local Alte surse BAS	Menționăm ca nu există buget separat pentru persoanele aparținând minorității rome pentru nicio măsură activă.
10. Dezvoltarea unui mecanism financiar distinct, în cadrul programării financiare 2014-2020, care să susțină incluziunea profesională a persoanelor aparținând minorității rome prin activități specifice POSDRU și POSCCE, concomitent cu asigurarea cadrului instituțional necesar implementării unor astfel de acțiuni în cadrul Agenției Naționale pentru Romi.	MMFPS , MDRT, MADR, ANR Serviciile deconcentrate ale ministerelor de resort și ale ANR Parteneri sociali	2012-2015			Fonduri structurale Buget de stat Buget local Alte surse	
11. Eficientizarea parteneriatelor cu actori relevanți pe piața muncii din plan local: sindicate, patronale, universități, centre de formare profesională, unități de învățământ, ONG-uri, autorități publice locale etc.	MMFPS, MECMA, ANR Servicii deconcentrate ale ministerelor de resort și ale ANR Autoritățile publice locale (Consiliul Județean, Consiliul Local, Primării) Parteneri sociali	2012-2015			Fonduri structurale Buget de stat Buget local Alte surse	
12. Crearea unor mecanisme prin care angajatorii să fie cointeresați, incluzând posibile facilități la nivel local pentru antreprenorii care angajează persoane aparținând minorității rome, în special a celor care au familii cu mai mulți copii și sunt lipsiți de mijloace de subsistență	Autoritățile publice locale (Consiliul Județean, Consiliul Local, Primării) Parteneri sociali	2012-2015			Fonduri structurale Buget de stat Buget local Alte surse	
13. Organizarea de cursuri prin care persoanele aparținând minorității rome sunt învățate cum să elaboreze un plan de afaceri și să inițieze o afacere, formare în managementul afacerilor, formare în managementul.	MMFPS, MECMA, ANR Servicii deconcentrate ale ministerelor de resort și ale ANR Parteneri sociali	2012-2015			Fonduri structurale Buget de stat Buget local Alte surse	
14. încurajarea inițiativelor de afaceri bazate pe l responsabilitate socială prin facilitarea accesului la	MMFPS . MECMA. ANR	2012-2015			Fonduri structurale	

informații, concomitent cu acordarea de sprijin și consultanță pentru atragerea surselor de finanțare/creditare și implementarea afacerilor/ proiectelor.	Serviciile deconcentrate ale ministerelor de resort și ale ANR Autoritățile publice locale (Consiliul Județean, Consiliul Local, Primării) Parteneri sociali				Buget de stat Buget local Alte surse	
15. Ajustarea cadrului legislativ cu impact asupra inserției profesionale a grupurilor vulnerabile, inclusiv a persoanelor aparținând minorității rome.	MMFPS, ANR Parteneri sociali	2012-2013			Fonduri structurale Buget de stat Buget local Alte surse	
16. Dezvoltarea unui mecanism de monitorizare a incluziunii persoanelor aparținând minorității rome pe piața muncii la nivel local, județean și național	MMFPS, INS, ANR Parteneri sociali	2012-2015			Fonduri structurale Buget de stat Buget local Alte surse	
17. Diversificarea ofertei locurilor de muncă pentru grupurile vulnerabile pe măsura calificărilor lor.	MMFPS, MECTS, ANR Partenerii sociali	2012-2015	A		Fonduri structurale Buget de stat Buget local Alte surse	
18. Stimularea obținerii de autorizații pentru anumite activități (meșteșuguri, artizanat etc.), susținerea unor asociații meșteșugărești în care meșteșugarii din cadrul minorității rome să practice ocupațiile lor.	MMFPS, MECMA, ANR Serviciile deconcentrate ale ministerelor de resort și ale ANR Autoritățile publice locale (Consiliul Județean, Consiliul Local, Primării) Parteneri sociali	2012-2013 2013-2020	A		Fonduri structurale Buget de stat Buget local Alte surse	
S9. Identificarea unor piețe concrete de desfacere pentru produsele meșteșugarilor și artizanilor .	MECMA, MCCP, MADR, ANR Serviciile deconcentrate ale MECMA și ANR Autoritățile publice locale (Consiliul Județean, Consiliul Local, Primării) Parteneri sociali	2012-2015			Fonduri structurale Buget de stat Buget local Alte surse	
20. Sprijinirea, în condițiile legislației în vigoare, a IMM-urilor aparținând persoanelor provenite din rândul minorității romilor, prin sistemul de credite avantajoase.	MECMA	2012-2015			Fonduri structurale	

					Buget de stat Buget local Alte surse	
21. Organizarea unor campanii de stimulare a înregistrării persoanelor aparținând minorității romilor, neocupate și de sensibilizare a angajatorilor.	MMFPS, ANR Servicii deconcentrate ale MAFPS și ANR Autoritățile publice locale (Consiliul Județean, Consiliul Local, Primăria) Parteneri sociali	2012 2015			Fonduri structurale Buget de stat Buget local Alte surse BAS	
22. Stimularea implicării minorităților naționale în strategiile locale de dezvoltare: prin axa LEADER din PNDR există în cadrul criteriilor de selecție un criteriu specific prin care se acordă 5 puncte în cazul în care parteneriatul public-privat al Grupului de Acțiune Locală are în componență reprezentanți ai minorităților naționale.	MADR	2012-2013	A		Buget european Buget local	Nu se poate estima costul, deoarece acesta este strict legat de competiția de proiecte și rezultatele evaluării acestora.

* Măsuri prioritizate

C. SĂNĂTATE

Obiectiv: Stimularea măsurilor de promovare a sănătății care să contribuie la creșterea accesului cetățenilor aparținând minorității romilor la serviciile de sănătate publică și la creșterea speranței de viață.

Măsuri	Instituții responsabile	Termen	Interval de evaluare (L,T, S, A)	Buget		Observații
				Cost	Surse de finanțare	
1. Campanii de vaccinare a copiilor nevaccinați din comunitățile de cetățeni români de etnie romă	MS (DSP-uri, INSP), Autoritățile administrației publice locale	2012-2013	S(Semestrial)		Buget de stat - Plan Național de Imunizare	
2. Campanii de evaluare a stării de sănătate a cetățenilor români de etnie romă	MS (DSP-uri, INSP), Autoritățile administrației publice locale	2012-2013	S(Semestrial)		Buget de stat, alte finanțări	
3. Campanii de educație sanitară privind TBC a cetățenilor români de etnie romă	MS (DSP-uri, INSP), MECTS, Autoritățile administrației publice locale	2012-2013	S(Semestrial)		Buget de stat, alte finanțări	
4. Campanii de educație sanitară privind HIV/SIDA a cetățenilor români de etnie romă	MS (DSP-uri, INSP), MECTS, Autoritățile administrației publice locale	2012-2013	S(Semestrial)		Buget de stat, alte finanțări	
5. Campanii de educație sanitară privind BTS (Bolile cu transmitere sexuală) a cetățenilor români de etnie romă	MS (DSP-uri, INSP), MECTS, Autoritățile administrației publice locale	2012-2013	S(Semestrial)		Buget de stat, alte finanțări	
6. Campanii de educație sanitară privind principiile generale de educație sanitară a cetățenilor români de etnie romă	MS (DSP-uri, INSP), MECTS, Autoritățile administrației publice locale	2012-2013	S(Semestrial)		Buget de stat, alte finanțări	
7. Campanii de educație sanitară privind igiena primară în cadrul	MS (DSP-uri, INSP), MECTS, Autoritățile administrației	2012-2013	S(Semestrial)		Buget de stat, alte finanțări	

comunităților cetățenilor români de etnie romă	publice locale					
8. Campanii de educație sanitară privind alimentația sănătoasă a cetățenilor români de etnie romă	MS (DSP-uri, INSP), MECTS, MADR, ANSVSA, Autoritățile administrației publice locale	Rapoartele semestriale ale MS, SGG, ANR, Rapoartele APL: BJR, experți locali, mediatori sanitari	S(Semestrial)		Buget de stat, alte finanțări	
9. Campanii uzuale de vaccinare a cetățenilor români de etnie romă conform PNI	MS (DSP-uri, INSP), Autoritățile administrației publice locale	Rapoartele semestriale ale MS, SGG, ANR,	2012- 2013		Buget de stat, alte finanțări	

D. LOCUIRE ȘI MICĂ INFRASTRUCTURĂ

Obiectiv: Asigurarea de către instituțiile centrale, locale și partenerii sociali, a condițiilor de locuit decente în comunitățile defavorizate din punct de vedere economic și social, precum și asigurarea accesului la servicii publice și mică infrastructură

Măsuri	Instituții responsabile	Termen	Interval de evaluare L - Lunar T - Trimes S - Semes A - Anual	Buget Cost	Surse de finanțare MDRT	Observații
<p>I.Măsuri pentru creșterea sustenabilității procesului de incluziune a cetățenilor români aparținând minorității rome, creșterea încrederii și combaterea sărăciei</p> <p>1.Elaborare de metodologii de pregătire a planului de dezvoltare locala pentru zonele cu populație dezavantajata și nivel ridicat de sărăcie in scopul identificării de proiecte integrate</p>	MDRT*, MMFPS ANR Autoritățile publice locale Parteneri sociali	2012	2012 S	ACT INTERNĂ Costuri cu personalul		
<p>2. Promovarea prin măsuri legislative și de reglementare a inițiativelor privind activități economice, bazate pe competențe și tradiții specifice comunității romilor, care pot crea locuri de muncă și pot contribui la procesul de creștere a încrederii.</p>	MDRT* MMFPS Universități din inv, Pre-MS (furnizare de know-how în domeniile industriei verzi, managementul deșeurilor, casa verde)	2013-2020	2013-2020 A		POM POS M.COM Donori europeni Fonduri europene	
<p>3. Dezvoltarea de centre sociale, multifuncționale, având ca obiectiv crearea de locuri de muncă prin încurajarea inovării în domeniul dezvoltării de unități economice care să furnizeze bunuri și servicii necesare comunității, In special, în mediul rural, în zonele/comunitățile locuite preponderent de romi, scopul acestor centre fiind acordarea de servicii sociale integrate, focusate pe educație, formare vocațională și ocupare, facilitarea dialogului comunitar pentru creșterea incluziunii, reducerea discriminării managementul crizelor.</p>	MDRT* MMP (asistență privind accesarea prognozelor de mediu)	2013-2020			Donori europeni Fonduri europene Investitii private Bugetul de stat	

Realizare de proiecte pilot. Sprijinirea dezvoltării durabile a orașelor - poli urbani de creștere.

4, Dezvoltarea de proiecte integrate în parteneriat cu departamente din alte ministere, instituții centrale și locale, autorități locale pentru inițierea de programe integrate și măsuri de intervenție care să poată beneficia de surse de finanțare multiple inclusiv fonduri europene și investiții private. Ex: reconstrucția de spații, site-uri tradiționale destinate turismului care să actualizeze activități practicate în comunități arhaice. Posibil parteneriat cu MCPN.

Domenii

- ® Prezervarea patrimoniului tradițional, încurajarea producătorilor și meșteșugarilor tradiționali, reconstituirea de valori materiale și spirituale în contextul unei politici integrate. Susținerea IMM-urilor având aceste obiecte de activitate ca modalitate de dezvoltare regională durabilă (colaborare cu MCPN)

- ® Implementarea unor programe privind protecția mediului cum ar fi: casa verde, reabilitarea termica, industrii verzi (MMP, MMFPS, MECMA)

5. Crearea de centre de instruire și reconverșie structurate și actualizare a competențelor la nivel regional și pe domenii de activitate bazate pe e-learning; dezvoltarea de infrastructură necesară pentru unități de instruire în parteneriat cu universități și instituții de învățământ pentru: creșterea competențelor în domeniul utilizării computerului, creșterea competențelor în meserii noi sau îmbunătățirea cunoștințelor în domenii deja cunoscute. Pachetele de lecții vor fi pregătite de institutii specializate

<p>II. Măsuri pentru creșterea calității locuirii - adaptarea și completarea legislației în vigoare în sensul reglementării modului de garantare a calității locuirii și intervenției în caz de situații de urgență precum și de creșterea incluziunii sociale prin crearea de soluții pentru categoriile defavorizate, vulnerabile sau expuse discriminării.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. activitate legislativă privind capacitatea de intervenție a statului în domeniul locuirii, cu privire la soluționarea dificultăților categoriilor defavorizate inclusiv cetățenii români aparținând minorității rome 2. Precizări privind regimul locuințelor sociale și drepturile grupurilor dezavantajate <ol style="list-style-type: none"> a. reglementări privind dezvoltarea și utilizarea fondului de locuințe la nivel local; b. reglementarea chiriilor și relațiilor dintre proprietari și chiriași; c. asigurarea gradului de flexibilitate necesar în cadrul politicilor publice care să permită adaptarea la cerințele derivate din modul de viață și cultura tradițională a persoanelor care provin din comunitatea romă d. completarea prevederilor Legii nr.152 cu privire la criteriile de atribuire de locuințe sociale astfel încât să poată beneficia de acestea și cetățenii români aparținând minorității rome.. e. Completarea și adaptarea Legii nr.162/2002 privind locuirea pentru persoane defavorizate la cerințele specifice cetățenilor români aparținând minorității rome. 		<p>2012 2013-2020</p>	<p>S S</p>			
<p>III. Dezvoltarea de programe de construcție de locuințe sociale</p>	<p>MDRT*</p>	<p>2012 2013-2020</p>	<p>S S</p>	<p>„Sistem integrat de</p>	<p>Buget MDRT</p>	

1. reabilitarea unor clădiri aflate în proprietatea autorităților locale cu fonduri guvernamentale sau fonduri europene, astfel încât atribuirea locuințelor să se poată face fără a se ține seama de veniturile de care beneficiarii dispun. Acolo unde este cazul se va prevedea participarea viitorilor locatari la activitatea de construcții în funcție de calificare.
2. Asigurarea creșterii calității locuirii în comunități locale sărace prin includerea pe liste de priorități a localităților care necesită infrastructură de utilități aducțiune de apă și canalizare - și care are populația majoritară formată din cetățeni aparținând minorității rome.
3. Stimularea autorităților locale în vederea includerii activității de construcții de locuințe sociale pentru grupuri defavorizate inclusiv ca parte a proiectelor de dezvoltare în zone urbane și prin considerarea acestui obiectiv drept criteriu de eligibilitate în diferite categorii de programe

A. Programul-pilot „Locuințe sociale pentru comunitățile de romi” realizat prin Agenția Națională pentru Locuințe conform Hotărârii Guvernului nr. 1.237/2008:

Programul-pilot "Locuințe sociale pentru comunitățile de romi", reprezintă o componentă experimentală pentru aplicarea Strategiei Guvernului României de îmbunătățire a situației romilor, prin care se asigură construirea unui număr de 300 de locuințe sociale, în cele 8 regiuni de dezvoltare ale României, la care să aibă acces prioritar membrii ai comunitățile de romi cu venituri reduse.

B. Programul de construcții de locuințe sociale destinate chiriașilor evacuați din locuințele retrocedate foștilor proprietari, derulat

*reabilitare a sistemelor de alimentare cu apă și canalizare, a stațiilor de tratare a apei potabile și stațiilor de epurare a apelor uzate în localitățile cu o populație de până la **50.000** locuitori"*

Fonduri europene

6.000.000 lei

<p>conform Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 74/2007, cu modificările și completările ulterioare. În anul 2011, prin acest Program au fost propuse a se finanța 31 de obiective de investiții din 29 de localități amplasate în 19 județe, cu un total de 1.340 de apartamente</p> <p>C. Programul de construcții de locuințe sociale derulat în baza prevederilor Legii locuinței nr. 114/1996, republicată, cu modificările și completările ulterioare. În anul 2011, au fost propuse a se finanța de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Dezvoltării Regionale și Turismului, un număr de 24 de obiective de investiții cu un total de 1.022 de apartamente, amplasate în 21 de localități din 18 județe.</p> <p>D. Programul "Renașterea satului românesc - 10 case pentru specialiști" derulat prin Agenția Națională pentru Locuințe. conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 151/2010: Agenția Națională pentru Locuințe a centralizat solicitările depuse de autoritățile administrației publice locale din 1.526 de localități de pe întreg cuprinsul țării, pentru realizarea a 13.000 de locuințe în mediul rural.</p> <p>E. INFRASTRUCTURA ÎN DOMENIUL DEZVOLTĂRII REGIONALE Denumire proiect: 10.000 km drumuri județene și de interes local</p>		2012			Credite bugetare	
			2012		40.000.000 lei	
			2012		30.000.000 lei	
			2012		2.000.000 lei.	
			2012 2012 2013		T.G 8.600.000 ³ 3.299.000 3.299.000 2.002.000	
IV.	MDRT*	2012	S			*parteneriat în vederea

1. Asigurarea unui grad de transparență și oportunitate a activității în domeniul politicilor ce vizează incluziunea cetățenilor români aparținând minorității rome: creșterea rolului consultărilor din cadrul comunităților pentru romi din cadrul MDRT în fundamentarea politicilor publice și programelor dedicate persoanelor ce fac parte din minoritatea romă; organizarea de consultări regionale pe teme vizând locuirea și crearea de locuri de muncă.

2. promovarea cazurilor de succes în creșterea calității locuirii pentru cetățenii români aparținând minorității rome atât ca modalitate de transfer de bune practici cât și ca acțiune în sensul creșterii încrederii.

- Promovarea de modele de road-map pentru asigurarea unei activități coerente în domeniul construcțiilor și reabilitării de spații de locuit
- ® Promovarea de tehnologii eficiente care permit creșterea productivității
- Calificarea intensivă a forței de muncă provenind din viitorii locatari ca măsură de responsabilizare, de creștere a încrederii, de creare de locuri de muncă

3. crearea de mecanisme integrate de monitorizare a adaptării la modul de utilizare a banilor

*Prima instituție este instituție coordonatoare

ONG

2013-2020

identificării
localităților cu
grupuri mari de
populație romă,
inclusiv în vederea
realizării de
programe de
creștere a
încrederii, de
creștere a
solidarității, de
promovare a
persoanelor care
au reușit în
procesul de
înțelegere și au
devenit cazuri de
succes

E. CULTURĂ

Obiectiv: Păstrarea, dezvoltarea și afirmarea identității culturale (limba, obiceiuri, patrimoniu) a minorității romilor.

Măsuri	Instituții responsabile	Termen de îndeplinire	Interval de evaluare	Buget		Observații
				Cost 2012-2013 (mii lei)	Surse de finanțare	
	1	2	3	4		5
<p>Organizarea și dezvoltarea unor rețele de revalorizare a patrimoniului cultural al romilor, inclusiv prin adaptarea meseriilor tradiționale la contextul economic și social actual.</p> <p>- Publicarea unei reviste trimestriale cultural-literare bilingve cu subiect rom și distribuirea sa în toată țara;</p> <p>- Cercetare de teren în vederea culegerii de folclor rom și istorie orală, publicarea unei creștomatii de documente de arhivă referitoare la romi și realizarea unui dicționar;</p>	Ministerul Culturii și Patrimoniului Național, prin Centrul Național de Cultură a Romilor	2020	anual	126	Bugetul de stat	
<p>Inițierea unor proiecte culturale de reconstrucție și afirmare identitară a cetățenilor români aparținând minorității rome</p> <p>- Realizarea unei emisiuni radio și TV bilingve</p>	Ministerul Culturii și Patrimoniului Național, prin Centrul Național de Cultură a Romilor	2020	anual	336	Bugetul de stat	
<p>Conceperea și implementarea unor programe de sprijinire a exprimării elitelor culturale și artistice provenite din rândul cetățenilor români aparținând minorității rome, în scopul revigorării și afirmării identității etnice</p> <p>- Organizarea de concursuri anuale de literatură romani (poezie, proză, teatru etc.) și publicarea celor mai bune lucrări</p> <p>- Organizarea de concursuri anuale de arte rome (meșteșuguri tradiționale, pictură, grafică, sculptură, fotografie artistică etc.) și expoziție cu cele mai bune lucrări</p>	Ministerul Culturii și Patrimoniului Național, prin Centrul Național de Cultură a Romilor	2020	anual	84	Bugetul de stat	
				84		

Sprrijinirea proiectelor culturale privind păstrarea și promovarea culturii romani - Realizarea unui film documentar despre tradiția romilor	Ministerul Culturii și Patrimoniului Național, prin Centrul Național de Cultură a Romilor	2013	anual	315	Bugetul de stat	
Conceperea și implementarea unor programe de sprijinire a elitelor culturale și artistice ale romilor prin intermediul Centrului Național de Cultură a Romilor (CNCR): dezvoltarea Ansamblului muzical existent (Grigoraș Dinicu) prin constituirea unui repertoriu specific și a unui atelier de creație, dezvoltarea proiectelor teatrale în cadrul Studioului Ion Budai Deleanu pentru a se genera un repertoriu specific și un corp de profesioniști (actori, regizori) pentru un viitor teatru în limba romani, precum și organizarea periodică a unor expoziții tematice prin care să se acumuleze baza necesară înființării unui muzeu al etniei rome. - Dezvoltarea „Orchestrai Romano Kher” prin constituirea unui repertoriu specific și a unui atelier de creație; - Dezvoltarea proiectelor teatrale în cadrul Studioului „Ion Budai Deleanu” pentru a se genera un repertoriu specific și un corp de profesioniști (actori, regizori) pentru un viitor teatru în limba romani;	Ministerul Culturii și Patrimoniului Național, prin Centrul Național de Cultură a Romilor	2020	anual	420 420	Bugetul de stat	
Conceperea și implementarea unor programe de promovare și afirmare a culturii și identității romani, în special în rândul copiilor, a tinerilor și a funcționarilor care lucrează cu și pentru minoritatea romilor. - Organizarea de evenimente de promovare a culturii rome: conferințe, seminarii, sesiuni științifice, expoziții galerii de artă și alte cursuri pe baza solicitărilor, cursuri de limba romani pentru tineri, adulți, funcționari, istoria și cultura romilor etc.	Ministerul Culturii și Patrimoniului Național, prin Centrul Național de Cultură a Romilor	2020			Bugetul de stat	
TOTAL BUGET				2352		

F. INFRASTRUCTURĂ SOCIALĂ

Obiectiv: Dezvoltarea, de către instituții, a unor măsuri care, prin serviciile pe care le oferă, răspund unor nevoi sociale ale categoriilor defavorizate, inclusiv a membrilor minorității romilor în domeniile: protecția copilului, justiție și ordine publică., administrație și dezvoltare comunitară.

FI: Protecția copilului

Măsuri	Instituții responsabile	Termen	Interval de evaluare L - Lunar T - Trimestrial S - Semestrial A- Anual	Buget		Observații
				Cost	Sursa finanțare	
<i>1.1. Inițierea unor programe de prevenire și combatere a discriminării cu care se confruntă copiii romi, inclusiv prin încurajarea realizării de parteneriate între organizațiile neguvernamentale și structurile publice locale pentru protecția copilului.</i>	MMFPS,CNCD, ANR Organizații naționale Agenții UN în România Parteneri sociali	Anual, 2012- 2013	A	41900 mii Lei fonduri nerambursabile gestionate de Asociația GEDEON MMFPS este partener în cadrul proiectului	Fonduri structurale Buget de stat (CNCD) Buget local Alte fonduri	
1.2. Organizarea de campanii pentru prevenirea abuzului și neglijării copilului, precum și a tuturor fenomenelor care pot determina separarea copilului de familie.	MMFPS,CNCD, ANR Organizații naționale Agenții UN în România Parteneri sociali	2012	A	Implementarea Campaniei „One in Five” se estimează a fi realizată cu sprijinul CoE, fără a presupune alocarea unor fonduri de la bugetul de stat.	Buget de stat (CNCD) Alte fonduri	

1.3. Elaborarea de proiecte de intervenție socială pentru prevenirea și combaterea fenomenului „copiii străzii” prin implementarea unor proiecte naționale și locale de intervenție socială eficientă și de monitorizare continuă a acestora.	MMFPS, ANR Organizații naționale Agenții UN în România Parteneri sociali	2012	A	Bugetul total al Proiectului „Inițiativa Copiii Străzii” a cărui implementare va fi terminată la sfârșitul anului 2011 a fost de 4,7882 mii. Euro, din care împrumutul din fonduri externe a fost în valoare de 3,3 mii. Euro.	Fonduri structurale Buget de stat (CNCD) Buget local Alte fonduri	
1.4. Sensibilizarea opiniei publice cu privire la drepturile copilului și la problematica copilului și a familiei în situație de risc sau dificultate.	MMFPS, ANR Organizații naționale Agenții UN în România Parteneri sociali	2012	A	Finanțare PODCA 3.653.865,25 lei + TVA asistență financiară nerambursabilă și 644.799,75 lei + TVA cofinanțare (valoare totală proiect 4.298.665 lei fără TVA)	Fonduri structurale Buget de stat (CNCD) Buget local Alte fonduri	

F. 2 Justiție și ordine publică

<i>Măsuri</i>	<i>Instituții responsabile</i>	<i>Termen de îndeplinire</i>	<i>Interval de evaluare</i> L - Lunar T - Trimestrial S - Semestrial A - Anual	<i>Total Buget (mii lei)</i>		<i>Observații</i>
				<i>Cost 2011-2013</i>	<i>Surse de finanțare</i>	
Organizarea unor campanii de promovare și respectare a drepturilor și libertăților fundamentale ale omului (a drepturilor civile, politice și sociale), în general, și a dreptului la nediscriminare, în special, inclusiv a drepturilor persoanelor aparținând minorităților naționale, în conformitate cu normele și obligațiile internaționale asumate de către România	CNCD	2020	anual	200	Bugetul de stat	
Derularea unor programe de informare a liderilor romi, conducerii instituțiilor publice și a organizațiilor nonguvernamentale pentru identificarea și soluționarea corectă a cazurilor de discriminare.	CNCD	2020	anual	200	Bugetul de stat	

Derularea de cursuri, seminarii, mese rotunde si realizarea, editarea, tipărirea, achiziționarea, traducerea și difuzarea de materiale documentare in cadrul acestora (broșuri, buletine informative, pliante, albume, publicații periodice, cărți, manuale școlare, antologii, postere, bannere, calendare, agende, enciclopedii, afișe, compact-discuri, DVD-uri, multimedia etc.) cu privire la prevenirea și combaterea discriminării.	CNCD	2020	anual	398	Bugetul de stat	
Inițierea unor programe de educație juridică, civică și de prevenire a discriminării pentru membrii minorității romilor, la nivel național.	CNCD	2020	anual	100	Bugetul de stat	
Continuarea măsurilor afirmative în procesul de recrutare, în conformitate cu prevederile legale în vigoare, a personalului pentru structurile Poliției Române și ale Jandarmeriei Române din rândul cetățenilor români aparținând minorității romilor.	MAI	Permanent	Anual	Nu este cazul		
Continuarea alocării de locuri distincte pentru admiterea la instituțiile de formare profesională inițială ale Ministerului Administrației și Internelor	M.A.I.	Anual	Anual	400	Bugetul de stat	

F3 - Administrație si dezvoltare comunitara

Măsuri	Instituții responsabile	Termen	Interval de evaluare L - Lunar T - Trimestrial S - Semestrial A - Anual	Buget		Observații
				Cost (2012 - 2015) Mii lei	Surse de finanțare	
Continuarea procesului de identificare a persoanelor fără acte de stare civilă și de identitate în vederea emiterii acestora	MAI Autorități ale administrației publice locale	Permanent	A	Nu este cazul		
înființarea/reorganizarea birourilor județene pentru romi și a grupurilor de lucru mixte	M.A.I. (Instituțiile Prefectului)	In 30 de zile de la data aprobării Strategiei Guvernului	A	5.500	Bugetul de stat	

Evaluarea activității experților aparținând minorității romilor din cadrul Birourilor Județene pentru Romi, Birourilor Regionale ale ANR și a experților locali pentru problemele romilor care activează în cadrul Primăriilor cu accent pe implicarea acestora în implementarea măsurilor cuprinse în Strategia Guvernului.	ANR MAI	Permanent	S	Nu este cazul		
Realizarea de campanii de informare cu privire la dreptul la liberă circulație în cadrul Uniunii Europene	ANR MAI	2012	A		Buget de stat	
Lansarea unui proces de dialog social și intervenții specifice prin activități desfășurate de instituții comunitare și organizațiile societății civile în special în comunități interetnice.	ANR	2012-2013	A		Buget de stat	

Tipuri de indicatori generali de performanță pentru prioritățile Strategiei Guvernului

Domeniul proiectului	Indicatori cantitativi
1. Educație	<ol style="list-style-type: none"> 1. Număr locuri speciale acordate candidaților romi pentru admiterea la liceu/universitate; 2. Număr de copii/tineri romi care beneficiază de programe de sprijin în scopul stimulării participării școlare, reducerii absenteismului și obținerii succesului școlar; 3. Număr de persoane angajate ca mediator școlar; 4. Număr școli/clase desegregate; 5. Număr elevi care studiază limba romani; 6. Număr cadre didactice care predau limba romani; 7. Număr cadre didactice formate în tematica specifică școlii incluzive.
2. Formare profesională și ocupare	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rata de ocupare a persoanelor active aparținând minorității romilor 2. Număr de persoane aparținând minorității romilor care beneficiază de cursuri de formare, în vederea dezvoltării competențelor antreprenoriale, conversie și reconversie profesională 3. Rata de ocupare a persoanelor aparținând minorității romilor ca urmare a participării la formare profesională.*
3. Sănătate	<ol style="list-style-type: none"> 1. Număr medieri sanitari angajați 2. Număr comunități deservite de mediator sanitar 3. Număr de facilități medicale funcționale în comunități izolate 4. Număr de campanii de informare, educare și comunicare (IEC) în domeniul sănătății
4. Locuire și mica infrastructura	<ol style="list-style-type: none"> 1. Număr beneficiari romi ai programelor de finanțare sau co-finanțare pentru asigurarea condițiilor adecvate de locuit 2. Număr romi care beneficiază de locuințe sociale 3. Număr romi care beneficiază de locuire în clădiri reabilite, aflate în proprietatea autorităților publice locale 4. Număr acte normative emise de autoritățile publice centrale și locale în vederea soluționării situațiilor de criză în domeniul locuirii
5. Cultură	<ol style="list-style-type: none"> 1. Număr emisiuni radio și tv (număr ediții, număr canale radio și tv) 2. Teatru Rom de stat înființat

	<ul style="list-style-type: none"> 3. Muzeul Civilizației și Culturii Rome înființat 4. Număr proiecte culturale desfășurate în Teatrul Rom de Stat 5. Număr evenimente culturale de promovare a identității romilor
6. Infrastructură Socială	<p>Protecția Copilului</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Număr copii care părăsesc sistemul instituționalizat de protecție 2. Număr de foster-parents 3. Număr tineri care, părăsind sistemul instituționalizat, și-au găsit un loc de muncă stabil 4. Număr tineri care, părăsind sistemul instituționalizat, au intrat în învățământul superior
	<p>Justiție și ordine publică</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Număr de locuri distincte pentru cetățeni români aparținând minorității romilor în instituțiile de formare profesională ale Ministerului Administrației și Internelor 2. Număr cetățeni români aparținând minorității romilor recrutați în structurile Poliției Române și ale Jandarmeriei Române
	<p>Administrație și dezvoltare comunitară</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Număr persoane identificate fără acte de stare civilă și de identitate 2. Număr persoane ce obțin documentele necesare

Nota: ANOFM poate furniza date privind persoanele aparținând minorității romilor înregistrate la programele de formare profesională organizate de ANOFM.